

సాలోచన

విద్యా సాహిత్య పత్రిక

సంచిక - 2

మే - ఆగస్టు 2009

రాయపాటి వెంకట రంగారావు కాలేజ్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్

గుంటూరు - 522 006

మహా సరస్వతి

గౌరీదేహ సముద్భవామ్ త్రిజగతామాధారభూతామ్ మహా
పూర్వా మత్ర సరస్వతీ మను భజే శుంభాది దైత్యార్దినీమ్

LPSA1011121

సాలోచన

విద్యా సాహిత్య పత్రిక

సంచిక - 2

మే - ఆగస్టు 2009

గౌరవ సంపాదకులు

శ్రీ గద్దే మంగయ్య

సెక్రటరీ మరియు కరస్పాండెంట్

సంపాదకత్వం

డాక్టర్ గుడివాడ ప్రభావతి

ప్రిన్సిపల్

యమ్. రవికృష్ణ

తెలుగు లెక్చరర్

సలహా మండలి

డాక్టర్ బిగుమర్తి భాస్కరరావు

రీడర్

డాక్టర్ ఏ.యస్. రామకృష్ణ

రీడర్

RAYAPATI VENKATA RANGA RAO COLLEGE OF EDUCATION

J.K.C. COLLEGE ROAD, GUNTUR - 522 006

☎ : 0863 - 2350496, 9490750090

Courses : D.Ed., B.Ed., M.Ed., M.Phil., Ph.D.

విషయసూచిక

1.	నేటి విద్యా విధానము-మన కర్తవ్యము - గద్దే మంగయ్య	3
2.	పద్యవిద్య - డా॥ గుడివాడ ప్రభావతి	8
3.	ఐదు మార్కులు - డా॥ కేశవరెడ్డి	9
4.	విద్యా విధానం - జిడ్డు కృష్ణమూర్తి - అబ్బూరి ఛాయాదేవి	12
5.	పోత(పోసి)న విద్యా విధానం -డా॥ రామదుగు వేంకటేశ్వరశర్మ	17
6.	సి.వి.రామన్ - జి.వి. శివలక్ష్మి	19
7.	మనమూ తెలుసుకోవాల్సిందే - దాసరి రామచంద్రరావు	21
8.	కవితలు - బి.ఎడ్. విద్యార్థులు	23
9.	మ్యూజియం అద్దంలో మనం - నందూరి పార్థసారథి	25
10.	విజ్ఞాన సర్వస్వాలు - డా॥ జి. వెంకటరత్నం	28

విజ్ఞప్తి

సాలోచన విద్యా సాహిత్య పత్రిక ద్వారా శిక్షణ పొందుతున్న ఉపాధ్యాయవిద్యార్థులు ప్రయోజనం పొందాలని మా ఉద్దేశ్యం. ఉపాధ్యాయ మిత్రులు తమ స్వీయ అనుభవాల గురించి, విద్యార్థి - ఉపాధ్యాయ అనుబంధం గురించి, తరగతి గదిలో విద్యార్థులతో మెలగవలసిన తీరును గురించి స్వానుభవాలతో రచనలను పంపించకోరుతున్నాము. మీ అనుభవాలు ఉపాధ్యాయ లోకానికి వెల్లడి కావటమే కాకుండా శిక్షణ పొందుతున్న ఉపాధ్యాయ విద్యార్థులకు మార్గదర్శకంగా ఉంటాయని ఆశిస్తున్నాము. దయచేసి స్పందించవలసినదిగా ఉపాధ్యాయ లోకానికి విజ్ఞప్తి.

నేటి విద్యా విధానము - మన కర్తవ్యము

గద్దే మంగయ్య

విద్య అంటే జ్ఞానం. విద్యాలయం అట్టి జ్ఞానాన్ని నేర్పే ప్రదేశం. జ్ఞానసముపార్జనయందు కోర్కెగల పిన్న వయస్కులు, వారి తల్లిదండ్రుల నిర్దేశము మేరకు విద్యాధికుల నుండి జ్ఞానాన్ని పొంది, జీవనయానాన్ని సుఖశాంతులతో కొనసాగించేటందుకు సాధన చేస్తారు. జీవితానికి కావలసిన విద్యలతో పాటుగ బుద్ధులు కూడా నేర్చిస్తారు.

ఆదిమానవుడు వేటాడటం, చేపలుపట్టడం, పండ్లు, కాయలను ప్రోగుచేసుకొని ఆకలిని నివారించటం మొదలుపెట్టి, వ్యవసాయం, పశుపాలన, అన్నీకూడా సమాజంలో పెద్దల నుండి నేర్చుకొనుట జరిగేది. వీటితో పాటుగ వైద్యము, గృహ నిర్మాణము, నేత, ప్రకృతి వైపరీత్యాలనుండి తట్టుకొని జీవించగలుగుట, అన్నీ కూడా వయో, జ్ఞానవృద్ధుల నుండి నేర్చుకొన్నవే. అవి జీవితమనే బడిలో నేర్చుకొన్నవే గాని, గురువుల ఆశ్రమాలలో శుశ్రూషచేసి నేర్చినవి గావు. వీధి బడిలో నేర్చినవి గాని, ప్రస్తుత ప్రభుత్వ పాఠశాలలో నేర్చినవి గాని, లేక సమశీతోష్ణ యంత్రాలు అమర్చిన పాఠశాలలో నేర్చినవి గాని, అన్నీ విద్య గరిపేవే.

పూర్వకాలపు గురుశిష్యుల సంబంధాల నుంచి, ఆంగ్లేయుల కాలములో లార్డు మెకాలే గారు ప్రవేశపెట్టిన ప్రస్తుత విధానము, కాలగమనములో అనేక మార్పులు చెంది ప్రస్తుత దశకు చేరుకొన్నది. సమాజములోని తతిమ్మా వాటితో పాటుగ, విద్యా వ్యవస్థలో ముఖ్యముగా వచ్చిన మార్పు గురుశిష్య సంబంధాలలో గురువంటే భక్తి గౌరవాలు, శిష్యుడంటే వాత్సల్యము అనుబంధము లోపించటం, ఈ మధ్య కాలము వరకు మార్పులు కొంచెము కొంచెము గానే ఉండేవి. ప్రస్తుతము వాటిని గురించిన ఆలోచనే అవసరము లేదు.

స్వాతంత్ర్యానంతరం అన్ని రంగాలలో మార్పులు త్వరితముగా వచ్చినవి. ఆర్థిక, పారిశ్రామిక అభివృద్ధితో పాటుగ, రాజ్యాంగ నిర్దేశన ప్రకారము ఏర్పడిన వయోజన ఓటు హక్కుతో అవకాశాలను అందిపుచ్చుకొందామనే ఆరాటము అందరిలో పెంపొందటం జరిగినది.

రాజ్యాంగము ఏర్పరచిన “ప్రజలకు అధికారాలు” అనే దానితో ఐదు సంవత్సరాల కొకసారి సార్వత్రిక ఎన్నికలు వచ్చినవి. ఎన్నికలలో నెగ్గి అధికారము సంపాదించేటందుకు రాజకీయ పక్షాలవారు సక్రమ, అక్రమ మార్గాలను అన్ని నేర్చుకున్నారు. ఏమి చేసినా, ఏది ఏమైన అధికారము సంపాదించటము ముఖ్యము. అవినీతి, ఆశ్రిత పక్షపాతము, లంచగొండితనము, కండబలప్రయోగము అన్ని కూడ. ఈమధ్య కొంతకాలముగ మద్యము, ధనము విచ్చలవిడిగా పంపకము, వినియోగము పరాకాష్ఠకు చేరినవి. పై స్థితికి కారణము 1947లో 35 కోట్లు ఉన్న దేశ జనాభా ఆర్థిక ప్రగతి వలన ఆరోగ్యము, వైద్య రంగాలలో వచ్చిన మార్పులు, తద్వారా వచ్చిన జీవన ప్రమాణములో వృద్ధి. సమాజములో తగ్గిన మరణాల సంఖ్య, ముఖ్యముగా స్త్రీ, శిశు మరణాల తగ్గుదలతో జనాభా 105 కోట్లకు పెరిగింది. దీని వలన వైజ్ఞానిక ప్రగతి వలన వచ్చిన ఆహార పదార్థాల సమృద్ధి వున్నా గాని, వున్న వనరులకు, వసతులకు పోటీ రోజురోజుకీ పెరిగిపోతున్నది. కల్మషము లేని గాలి కొరకు, కల్మషాలు లేని నీటి కొరకు పెరిగిన జనాభా ఆకలి తీర్చటానికి ఆహార ధాన్యాల కొరకు, ధరించటానికి బట్టలు, నివాసానికి గృహవసతి కొరకు పోటీ ఎక్కువ అయినది. వీటిని పొందటానికి, ధనసముపార్జనకు, విద్యా సముపార్జన అవసరమని ప్రజలలో కొంతవరకు గ్రహింపు వచ్చినది. ఆ గ్రహింపు లేనివారు, అవకాశము లేనివారు, ఇప్పుడు కూడా నిరక్షరాస్యులుగానే ఉంటున్నారు. అవగాహన వున్నవారిలో మేలైన విద్యనందిపుచ్చుకొనేదానికి పోటీ ఎక్కువ అయినది.

ఏదో ఒక విధముగా అధికమైన ధనాన్ని సంపాదించేవారు దాని ఆసరాతో, మేలైన, ఖరీదైన విద్యను పొంది గొప్పవారై, సమాజంలో ఉన్నత స్థానాన్ని పొందటానికి ప్రయత్నం. అట్లా విచ్చలవిడిగా సంపాదనలేనివారు, ఐనకాడికి వున్నవాటిని తెగనమ్మి, లేకపోతే అప్పులుచేసి, పై వర్గమువారితో పోటీ పడుతున్నారు. ఆ అవకాశము లేనివారు తక్కువ ఖర్చులతో వచ్చే చదువులు చదివి, వచ్చిన వాటితో సరిపుచ్చుకొంటున్నారు.

బిడ్డల చదువుకొరకు హెచ్చు మొత్తాలలో ధనాన్ని వెచ్చించేవారు తయారు కావటముతో, వారి అవసరాలు తీరటానికి, ధనార్జన చేయడానికి, విద్య సంగతి తెలియని, వ్యాపార దృక్కోణముగల విద్యావ్యాపారదక్షులు తయారైనారు. అన్నీ వ్యాపార రంగ మెళకువలే. మూలధనము, స్వంతముగానో, బాంకుల నుండి లేక బజారు నుండి అప్పుల ద్వారా పెట్టుబడి పెట్టి, మభ్యపెట్టే అన్ని విధాల ప్రకటనల ద్వారా విద్యార్థుల

తల్లిదండ్రులను, విద్యార్థులను, దళారుల ద్వారా ఆకర్షించి, వారిని కల్లాకపటపు మాటల ద్వారా ఆకట్టుకొని, అనేకానేక పట్టణాలలో స్థావరాలు ఏర్పరచుకొని, విద్యార్థులను కట్టడిలో వుంచి, వారిని భయభ్రాంతులకు గురిచేసి, ఉత్తమ ఫలితాలనే తాయిలంతో ఊరించి, తమ పబ్బము గడుపుకొనే విద్యా బేహారులు, వారి మంది మార్బలాలు మితిమీరి పోయినారు. ఈ విద్యా వ్యాపారవేత్తలు అనధికార ధనముతో, ప్రభుత్వాధిపతులను, ప్రభుత్వాధికారులను, తమ చేతివ్రేళ్ల మీద నర్తింపచేయగల సత్తా సంపాదించారు. అందువలన, సామాజిక పరమైన, విద్యార్థుల మానసిక అవసరాలకు అవసరమైన విద్యాబోధన ప్రణాళిక, విద్యావ్యాపార సంస్థలకు, వాటిని నడిపేవారికి అవసరము లేదు. నడిపేటందుకు అఖరలేదు. నియమావళిని, మార్గదర్శకాలను, అమలుచేయగల సత్తా ప్రభుత్వానికి, అందులో పనిచేసేవారికి లేదు. మరీ బొత్తిగా ప్రజలలో చులకనైపోతామని అప్పుడప్పుడు కొన్ని ప్రకటనలు చేస్తూ ఉంటారు. అవి అమలు కావని, చేయరని అందరకు తెలుసు అయినా అదొక నాటకం.

ప్రజాస్వామ్యంలో రాజ్యాంగబద్ధంగా పరిపాలనచేస్తున్న ప్రభుత్వానికి ప్రజల అవసరాలు తీర్చడం బాధ్యత. ధన, మానప్రాణాలను కాపాడటంతో పాటుగ వైద్య, విద్యా సేవలందించడం ప్రభుత్వ విధి. స్వాతంత్ర్యానంతరం ప్రథమదశ కాలంలో సామ్యవాద దేశాల స్థితిగతులతో ప్రభావితం కాబడిన ప్రభుత్వాలు, కొంతకాలం ఆ దిశగా దృష్టి సాధించి కొంత ప్రయత్నాలు చేసినది. మారుతున్న రాజకీయ, ఆర్థిక పరిస్థితులదృష్ట్యా, అన్నింటిని పైవేటు పరంచేస్తున్న నేపథ్యములో, వీలైన వరకు విద్యారంగము నుండి కేంద్ర, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు ప్రక్కకు తప్పుకొని బాధ్యతను ప్రజలపై వేస్తున్నారు. జాతీయ స్థూల ఆదాయంలో ఆరుశాతము విద్యకు కేటాయించుతామని ప్రకటించిన కేంద్రప్రభుత్వం రెండు, రెండున్నర శాతము మాత్రమే ఖర్చు చేస్తున్నారు. అడిగేవారు లేరు. అడిగినా పట్టించుకునేవారు కరువు.

మనము కావాలని ఏర్పరచుకొన్న ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థ సక్రమముగా పనిచేయటానికి విద్యావంతులైన జనాభా అవసరం. రాజ్యాంగనిర్దేశకాలు, స్ఫూర్తి అమలుచేయటానికి విద్యావసరాలు గుర్తించిన ప్రభుత్వాలు, పెద్దఎత్తున అన్ని స్థాయిల పాఠశాలలు ఏర్పాటు చేయటం, వాటిని నిర్వర్తించేటందుకు ఉపాధ్యాయులు, వారిని తయారు చేయడానికి పాఠశాలలు, కళాశాలు, ఉపాధ్యాయ విద్యా కళాశాలలను

ప్రోత్సహించుచున్నారు. ఈ కళాశాలలను, సంస్థలను సక్రమముగా నియంత్రించేటందుకు “నేషనల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ టీచర్ ఎడ్యుకేషన్” అనే పర్యవేక్షక సంస్థను, ఇంజనీరింగ్ మరియు తత్సంబంధ, ఇతర కోర్సులు నియంత్రించేందుకు “అలిండియా కౌన్సిల్ ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్”, వైద్య విద్యను పర్యవేక్షించడానికి “మెడికల్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ ఇండియా” ఉన్నవి. అయినా గాని ఆయా వ్యక్తుల దిగజారుడుతనము వల్ల అయినా ప్రమాణాలు దిగజారుడుగానే ఉన్నవి. వీటితోపాటుగ “యూనివర్సిటీ గ్రాంట్స్ కమిషన్” వారు ధన సహాయం నిర్దేశించడం ద్వారా ప్రమాణాలను మెరుగుపరచే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అయినా ప్రమాణాలను, చేరుకొనకపోవటానికి కారణము వ్యక్తుల దిగజారుడుతనమే.

ప్రజాధనాన్ని, అవకాశాలను పంపిణీ చేయగల స్థానములోవున్న అన్ని ప్రభుత్వ సంస్థలలో మాదిరిగా, ఈ సంస్థలన్నిటిలోను ఇతర కారణాలతోపాటు లంచగొండితనము బాగా వేళ్లానుకొన్నది. దీనితో అర్హతలేని సంస్థలకు అనుమతులు, తతిమ్మా వారిని ఇబ్బందులకు గురిచేయటము జరుగతున్నది. వ్యక్తులను సంతృప్తి పరిచితే అర్హత లేనివారికి ప్రజాధనాన్ని అందజేయబడుతుంది. అసలే విద్యావ్యాప్తికి తక్కువ మొత్తాలలో ఖర్చుచేయబడుతున్న ప్రభుత్వ ధనమునుండి అనర్హులకు పోను, అర్హతగల సంస్థలకు, వ్యక్తులకు అందే సహాయం చాలా తక్కువ.

క్రొత్తగా ఏర్పడిన కేంద్రప్రభుత్వ మానవ వనరుల శాఖా మంత్రిగారు విద్యావ్యవస్థలో వున్న పరిస్థితులను గురించి “యశ్పాల్ కమిటీ” వారు అందించిన నివేదిక ననుసరించి పై ఉదహరించిన సంస్థలన్నిటినీ రద్దుచేసి, ఒక శిఖరాగ్ర సంస్థనేర్పరచి పైవాటినన్నిటినీ క్రొత్త సంస్థలో విలీనం చేస్తామన్నారు. ఏది చేసినా, స్వార్థాన్ని విడనాడి, జాతిని 21వ శతాబ్దపు బ్రతుకు పోటీలో సమర్థవంతంగా నిలబెట్టగలిగిన విద్యా విధానాన్ని ఏర్పరచగలగాలి.

ఆ మంత్రిగారి ఆలోచనలు ఈ మార్పులలో భాగంగా, ఉన్నత విద్యతోపాటుగా పాఠశాలవిద్యను కూడా మార్పులు చేసి, విద్యార్థులపై మానసిక వత్తిడి లేని విధంగా రూపొందించాలని, 10 వ క్లాసు వరకు పరీక్షలు లేకుండా చేయాలని సూచన చేయబడినది. కాని, విద్య ప్రైవేటీకరింపబడిన నేపథ్యములో, పరీక్షలు లేని పాఠశాల విద్యతో తమకు ఒనగూడేది ఏమీ ఉండదని, హెచ్చు మొత్తాలలో ఫీజులు వసూలు చేయటానికి, తమ గొప్పలు చెప్పుకొనటానికి వీలు కలుగదని, కార్పొరేట్ రకపు

విద్యాలయాల దిగులు. విద్యాలయాల మాట ఎలా వున్నా, తల్లిదండ్రుల కూడా తమ బిడ్డల ర్యాంకులను గూర్చి గొప్పలు చెప్పడానికి అవకాశము ఉండదని బెంగ. కావలసిన విద్య నేర్పింది లేనిది వీరికి అవసరము లేదు. మార్కులు సంగతి చెప్పడమే గొప్ప. పరీక్షలు ఉంటేనే పని చేయటానికి మనస్సురాని ఉపాధ్యాయులు, అసలు పరీక్షలే లేకపోతే వారి పని మరీ అధ్వాన్నమైపోతుందని సమాజాభ్యున్నతి కోరేవారి బాధ.

ఉపాధ్యాయ సంఘాలకు తమ హక్కులు, తమ సుఖాల సంగతేగాని అభ్యసన క్రియ సరిగా జరుగుతుందా లేదా అనేది వారికి పట్టదు. జీతభత్యాలు, స్థానచలనాలను గురించి నేతల అందోళనలేగాని వారి సభ్యులు వ్యక్తిత్వము, బాధ్యతలను నిర్వర్తించే పద్ధతిని గురించి పట్టించుకోరు. ఇవన్నీ ప్రభుత్వ ధన సహాయము పొందే విద్యాలయాలలో ఎక్కువ. ప్రభుత్వము ధన సహాయము చేస్తుంది కనుక కొందరు విద్యార్థులలో విద్యపై దృష్టి తగ్గిపోయినది. ఆఖరులో ఒక డిగ్రీ సంపాదించితే సరిపోతుంది. ఉద్యోగము సంపాదించటానికి. అంతా బుద్ధిహీనతే.

పై రుగ్మతలతోపాటు, విద్యార్థుల ర్యాగింగులు యాసిడ్ మరియు మారణాయుధాలతో విద్యార్థినులపై దాడులు, దారుణాలు పెచ్చుమీరినవి. సమాజములో మగవారు, మగ ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థినులపై లైంగిక అకృత్యాలు వేధింపులన్నీ ప్రస్తుత విద్యావ్యవస్థలో భాగమే.

ఇవన్నీ మారి, స్త్రీ, బాలిక విద్యాభివృద్ధి జరగాలంటే మగ విద్యార్థులలో, మగవారిలో ఆడశిశువులపట్ల, బాలికలు, స్త్రీలపట్ల గౌరవము, ఆదరణ పెరగవలసి ఉంది. అప్పుడు మాత్రమే జానాభాలో సగం మంది వున్న స్త్రీలలో విద్యాభివృద్ధి, సమాజానికి లాభం చేకూరగలదు. ప్రభుత్వాలు కొంతవరకు స్త్రీ విద్యకు చేయూత నిస్తున్నారు. చదువుకున్న స్త్రీలు, వారి విద్యను నిర్లక్ష్యము చేయకుండా, జాతీయ ఉత్పాదకతలో పాటు పంచుకుంటేనే దేశాభివృద్ధి జరుగగలదు. ప్రపంచదేశాలలో రాణించగలము.

మంచి మాట :

గాయపరచడం తెలిక. నయం చేయడం కష్టం.

పద్య విద్య

డా॥ గుడివాడ ప్రభావతి

గురుని శిక్షలేక గురుతెల్లు కలుగును
అజునికైన, వాని యబ్బుకైన
తాళపు చెవిలేక తలుపెట్టులూడును
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ

గురువిద్యా ప్రాధాన్యం గురించి జ్ఞానయోగి వేమన ప్రవచించిన సత్యధర్మ మీ శతక పద్యం. సార్వకాలికమైన, సర్వధార్మికమైన, విశ్వవ్యాప్తమైన విద్యాబోధన ఈ పద్యంలో ప్రబోధించారు వేమన. కాలాలు మారినా, ధర్మాలు మారినా, విలువలు సంస్కృతిలో మార్పులు వచ్చినా గురుస్థానాన్నికున్న ప్రాధాన్యం మారదని వక్కాణించిన విమల సత్యం ఈ శతక పద్యం.

‘గు’ అంటే అంధకారం. ‘రు’ అంటే నిరోధించేవాడు. గురువు అంటే అంధకారమనే అజ్ఞానాన్ని నిరోధించి విజ్ఞానమనే వెలుగును ప్రసరింప చేసేవాడు. ఆచార్యుడు, గురువు, అధ్యాపకుడు, ఉపాధ్యాయుడు ఒక్కో సంబోధన ఒక్కొక్క ప్రత్యేకార్థంతో విలసిల్లుతూ భారతీయ సంస్కృతిలో గురుస్థానం, దేవతలతో సమానంగా సంభావించబడింది.

గురుబ్రహ్మ, గురుర్విష్ణు, గురుదేవో మహేశ్వరః అనీ, ఆచార్యదేవోభవ అని గురువుని అత్యున్నత స్థానంలో ప్రతిష్ఠింపచేశారు. ఉత్తమ గురువులు ఏది ఆచరిస్తే, శిష్యులు దానిని అనుసరిస్తారు. ఉత్తమ గురువులు ఏ జీవన ప్రమాణాలను స్వీకరిస్తారో ప్రపంచం ఆ ప్రమాణాలను పాటిస్తుంది. రాముడైనా, రహీమైనా, రాజైనా, చక్రవర్తి ఐనా గురుశిక్షణలో ఎదిగినవారే.

భగవద్గీతను ప్రవచించిన శ్రీకృష్ణుడు - సాందీపుని శిష్యుడు. రఘుకులాన్వయ రత్నదీపం శ్రీరాముడు - విశ్వామిత్రుని శిష్యుడు. మహాభారత ధీరోదాత్తుడు అర్జునుడు - ద్రోణాచార్యుని ప్రియశిష్యుడు. రాక్షసరాజైన హిరణ్యకశిపుడు సైతం పుత్రుడు ప్రహ్లాదుని చండామార్కులవద్ద విద్యాభ్యాసం చేయించాడు. పురాణకాలమైనా, ఇతిహాసకాలమైనా, నేటి ప్రజాస్వామిక కాలమైనా గురుస్థానం గురువుదే.

ఆధునిక కాలంలో ఉపాధ్యాయవృత్తికున్న విలువ కొంత క్షీణించినా, విద్యాబోధనలో ఉపాధ్యాయునికి ప్రత్యామ్నాయం లేదు. గురువుకు గురువే ప్రత్యామ్నాయం. ఇతరత్రా ఉపకరణాలు గురువుకు తోడ్పాటు నందించేవే కాని గురువును త్రోసి రాదగినవి కావు.

అందుకే అన్నారు త్రికాలవేది వేమన. గురు శిక్షణ లేకుండా ఎంత గొప్పవానికైనా విద్యాసిద్ధి కలుగదు. ఔన్నత్యం సిద్ధించదు. బ్రహ్మదేవుని తండ్రి మహావిష్ణువునకైనా గురుశిక్షణలేకుండా విద్య సిద్ధించదు అని ఘంటాపథంగా పేర్కొన్నారు. అందుకు దృష్టాంతంగా తాళపుచెవి లేకుండా తలుపులు తెరవటం సాధ్యం కాదు గదా అంటారు.

గురువు విజ్ఞానమనే తాళపు చెవితో శిష్యుని అంతరంగాన్ని చైతన్యపరచి స్ఫూర్తి కలిగించి వెలుగును ప్రసాదిస్తాడు.

ఐదు మార్కులు

డా॥ కేశవరెడ్డి

తొమ్మిదో తరగతిలో నాకో క్లాసుమేటుండేవాడు. ఒక సబ్జెక్టులో 35 మార్కులు రావలసి ఉండగా 30 వచ్చినందుకు వాడు ఫెయిలయ్యాడు. వాడు నేరుగా ఇంటికెళ్లి వాళ్ల నాయన దగ్గర గుక్కపెట్టి ఏడుస్తూ “నన్ను ఫెయిల్ చేశారు. ఐదు మార్కులు తక్కువొచ్చినందుకు ఫెయిల్ చేశారు” అని ఫిర్యాదు చేశాడు.

వాళ్ల నాయన పెద్ద మోతుబరి. రెండొందల ఎకరాల ఆసామి. అమరము, బాలరామాయణము, పెద్దబాలశిక్షదాక చదువుకున్నాడు. ఆయన కాసేపు కొడుకును సముదాయించి, ఛర్నాకోల తీసుకుని, గుర్రబృండిలో కూర్చుని, తానే బండి తోలుకుంటూ నేరుగా స్కూలు కొచ్చేశాడు. స్కూలు ఆవరణలోనికి రాగానే బండి దిగి “ఎక్కడయ్యా హెడ్ మాస్టరు” అంటూ ఒక గావుకేక పెట్టాడు. (చేతిలో ఛర్నాకోల అలాగే వుంది) ప్యూను పరుగున వెళ్లి ఆయనను సాదరంగా హెడ్ మాస్టరు గారి ఆఫీసు వద్దకు తీసుకొచ్చాడు.

మోతుబరి ఆఫీసు బయటే నిలబడి, హెడ్ మాస్టరును కాసేపు ఎగాదిగా చూసి “ఏవయ్యా, హెడ్ మాస్టరు? ఐదుమార్కులు, అనావస్యం (అనగా ఆప్టరల్) ఐదుమార్కులు తక్కువొస్తే మావాడ్ని ఫెయిల్ చేశావట?” అన్నాడు. ఛర్నాకోల చేతిలోనే ఉంది. రుళిపించలేదు.

మా హెడ్ మాస్టరు గొప్ప డిసిప్లినేరియనే గాక, గొప్ప చాకచక్యము, సమయస్ఫూర్తి కలవాడు. ఇలాంటి వాళ్ళను ఆయన తన నెత్తి మీద ఎన్ని వెంట్రుకలున్నాయో అంతమందిని చూశాడు.

ఆయన కుర్చీలోంచి లేచి, మోతుబరి దగ్గరకొచ్చి, “పెద్దయ్యగారు ఎండలో పడి వచ్చారు. ఇలా కుర్చీలో కూర్చొండి. తీరిగ్గా మాట్లాడుకుందాం” అని ప్యూనుతో “మస్తాన్! ఆ డ్రిల్లు మాస్టారు రూంలో కొబ్బరిబోండాలు కుప్ప పోసి ఉన్నాయి. ఒకటి పట్రా. అలానే ఆ సైన్సు టీచర్ను ఇలా రమ్మను. అలాగే వీళ్లబ్బాయివి కొశ్చన్ పేపరు, అన్నరు పేపరు కూడా తెమ్మను” అన్నాడు. మోతుబరి ఇంకా కోపంతో ఊగిపోతూ “నేనిక్కడ తీరిగ్గా కూర్చోవడానికి రాలేదు. ఐదుమార్కులు తక్కువొచ్చాయిని మావాడి గొంతు కోశావు. అదడిగేదానికొచ్చినాను” అన్నాడు.

హెడ్మాస్టారు, “పెద్దయ్యగారు చాల అలసిపోయారు. ఇప్పుడు కొబ్బరి నీళ్లుస్తాయి. అద్దాగి కాస్త స్థిమితపడండి. తరువాత మాట్లాడుకుందాం” అని అతని చేతులు పట్టుకుని, బలవంతంగా నడిపించుకుంటూ లోపలకు తీసుకెళ్లి సాక్షాత్తు తన ఆఫీసు కుర్చీలో కూర్చోబెట్టాడు. మోతుబరి మహారీవిగా కాలుమీద కాలువేసుకొని కూర్చుని, ఛర్నాకోలను టేబులు మీదుంచాడు.

ఇంతలో పూను కొబ్బరిబోండాంను పట్టుకొని లోపలికొచ్చాడు. అతని వెనకాలే వచ్చిన సైన్సు టీచరు కొశ్చన్ పేపరు, ఆన్సరు పేపరు చేతిలో పట్టుకుని నిలబడ్డాడు. మోతుబరి కొబ్బరిబోండాంలో స్టాను తీసి, నలిపి కిటికీ కవతల పారేశాడు. కొబ్బరి బోండాంను రెండుచేతులతో పైకెత్తి గటగట తాగుతూ, దానిని ఒక్కపెట్టున ఖాళీచేసి కింద పెట్టాడు. గుబురుమీసాలకంటుకుని ఉన్న కొబ్బరి నీటి చుక్కలను కండువాతో తుడుచుకుని ఛర్నాకోలను చేతిలోకి తీసుకుని, హెడ్మాస్టారు వైపు చూస్తూ “ఇప్పుడు జెప్పు ఐదుమార్కులు, అనావస్యం (ఆప్టరల్) ఐదుమార్కుల కోసం ఇంత పని జేస్తావా?” అన్నాడు.

హెడ్మాస్టారు స్వూలు లాక్కుని మోతుబరికి దగ్గరగా కూర్చుని సైన్సు టీచరు చేతిలో నుంచి కొశ్చన్ పేపరు తీసుకుని దానిని మోతుబరికి చూపిస్తూ “ఇది మీ వాడు రాసిన కొశ్చన్ పేపరు, ఇందులో కుడివైపున, పై భాగాన ఏమి రాసి వుందో మీరే చూడండి.” అని వేలుపెట్టి చూపించారు. మోతుబరి తన మీసాలలాగా గుబురుగా ఉండే కనుబొమలు కలుసుకునేలాగ కండ్లు చిట్లించుకుని చూస్తూ “మొ... మొత్తం నూరు మార్కులు” అని చదివాడు.

హెడ్మాస్టారు వెంటనే “నూరు మార్కులు మీ కళ్లతో మీరే చూశారు గదా, మొత్తం రావలసిన మార్కులు నూరు. మరి మీ వాడికెన్ని మార్కులొచ్చాయి? తొంబై తొమ్మిదా? కాదు తొంబై ఎనిమిదా? కాదు. తొంబై వచ్చాయా? లేదు యనబై వచ్చాయా? లేదు పోనీ డెబ్బై వచ్చాయా? లేదు. యాబై? లేదు. నలబై? లేదు.”

మోతుబరి తన సహనాన్ని ఇక అణచుకోలేక “మరి ఎన్ని వచ్చాయి?” అని ఉరిమాడు.

హెడ్మాస్టారు సైన్సు టీచరు నుంచి ఆన్సరు పేపరు తీసుకుని, మోతుబరికి చూపిస్తూ, “ఇది మీ వాడు రాసిన ఆన్సరు పేపరు. ఎన్ని మార్కులొచ్చాయో మీరే చూడండి. ఇదిగో, అక్కడ ఎర్రసిరాతో రాసి ఉంది. మీరే చదవండి.” అన్నాడు.

మోతుబరి కళ్లు చిట్లించుకొని చూస్తూ “ముప్పై” అన్నాడు.

హెడ్మాస్టరు “మీ కళ్లతో మీరే చూసి చదివారు గదా, మరి నూరులో ముప్పై పోతే ఎంత?” అన్నాడు.

మోతుబరి కాసేపు మనోగణితం వేసి “నూరులో ముప్పై పోతే డెబ్బై” అన్నాడు.

హెడ్మాస్టరు “చూశారా! మీ వాడికి తక్కువొచ్చింది డెబ్బై మార్కులు, మరి వాణ్ని ఎలా పాసు చెయ్యమంటారు చెప్పండి.” అన్నాడు.

మోతుబరి ఛర్నకోలాను టేబులుమీద పెట్టేశాడు. చూస్తూ ఉండగానే అతని ముఖంలో కోపమంతా మాయమైపోయింది. గుబురు మీసాల కింద చిరునవ్వు గూడా కాసేపు మెరిసింది. అతడు “ఔను మరి రెండో, మూడో తక్కువయితే నువ్వే ఎటైనా సర్దేసి ఉండువు. డెబ్బై మార్కులు తక్కువయితే నువ్వు మాత్రం ఏం జేస్తావు.” అన్నాడు. ఆ తరువాత ఏదో జ్ఞాపకమొచ్చినట్లు “మరి మావాడు అట్ల చెప్పలేదే. తక్కువొచ్చింది ఐదుమార్కులేనని చెప్పినాడే!” అని మళ్లీ కోపంగా, “బడవ, వాడు ఈడ డెబ్బై మార్కులు తక్కువ తెచ్చుకుంది గాక, ఆడ నాతో అబద్ధాలు గూడా చెబుతాడా!” అని గబుక్కున లేచి, “నేనిప్పుడే పోయి వాడి వీపు సాపు జేస్తా” అని విసవిస నడుస్తూ వరండాలోకొచ్చి, మెట్లు దిగసాగాడు. ఆ కోపంతో తన ఛర్నకోలాను తీసుకోవడం కూడా మరచిపోయాడు.

హెడ్మాస్టరు టేబులు మీదున్న ఛర్నకోలాను తీసుకుని గబగబ మెట్లు దిగి మోతుబరిని కలుసుకుని “పెద్దయ్యగారు, ఛర్నకోలాను మరచిపోయారు” అన్నాడు.

మోతుబరి “బాగా జ్ఞాపకం చేశావు. ఇటివ్వు దానితోనే వాడి వీపు సాపు చేయాలి” అని ఛర్నకోలాను తీసుకుని పెద్దపెద్ద అంగలు వేసుకుంటూ గుర్రబ్బండి వైపు సాగిపోయాడు.

ఇది జరిగి నలభైఏండ్లకు పైగా అయింది. సదరు హెడ్మాస్టరు గారి పేరు బి. పద్మనాభరెడ్డి అని నాకు స్పష్టంగా జ్ఞాపకముంది. అతని సొంత గ్రామం తిరుపతి కొండదగ్గర తొండవాడ అని, అంత స్పష్టంగా జ్ఞాపకం లేదు. మహానుభావుడు ఏ స్వర్గలోకంలో ఉన్నాడో గాని అయన్ను స్మరించుకోవడం నాకు ఆనందంగా వుంది.

విద్యావిధానం - జిడ్డు కృష్ణమూర్తి

అబ్బూరి ఛాయాదేవి

ఆధునిక విద్యావిధానం విఫలమైందని ప్రపంచ ప్రఖ్యాత తత్వవేత్త జిడ్డు కృష్ణమూర్తి అనేకసార్లు అన్నారు. ఆయన మాటలు ఎందరో తల్లిదండ్రులకూ, విద్యావేత్తలకూ రుచించకపోవచ్చును. కొందరు ఆయన మాటల్ని కొట్టిపారేస్తారు. ఆయన తన ఉద్దేశాన్ని వివరిస్తూ, ఆధునిక విద్యావిధానం ప్రపంచ యుద్ధాలకీ, మతకలహాలకీ, వర్గసంఘర్షణలకీ దారితీసిందనీ, అంతులేని దుఃఖాన్ని సృష్టించిందని అన్నారు.

విద్యావిధానానికి ప్రపంచ యుద్ధాలకీ సంబంధం ఏమిటని మనం ఆశ్చర్యపోతాం. కానీ మనం అనుసరించే విద్యావిధానమే మనిషిని-మనిషిని వేరుచేస్తోందనీ, మనుషుల్లో ఈర్ష్యనీ, అసూయనీ, ఓర్వలేనితనాన్నీ, దురాశనీ పెంచుతోందనీ, అందుకు మూలకారకులు తల్లిదండ్రులూ, ఉపాధ్యాయులూ అని అంటారు కృష్ణమూర్తిగారు. పిల్లలకు విద్యాబోధన చేయడానికి ముందు తల్లిదండ్రులకూ, ఉపాధ్యాయులకూ సరియైన విద్యాబోధన జరగాలని స్పష్టం చేశారు. ఎవరైనా న్యాయవాదులో, వైద్యులో, ఇంజనీరులో కావాలనుకుంటే వారికి తగిన శిక్షణ ఇవ్వబడుతుంది. కానీ తల్లిదండ్రులు కావడానికి విద్యాబోధన విషయంలో ఎటువంటి శిక్షణ అవసరమని ఎందుకు అనుకోరని అడుగుతారాయన.

తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలద్వారా తమ పేరును చిరస్థాయిగా చేసుకోవడం కోసం, తమ ఆస్తిపాస్తుల్ని సురక్షితంగా నిలబెట్టుకోవడంకోసం ప్రధానంగా పిల్లల్ని కనడం జరుగుతుంది. తరువాత వారు చేస్తున్నది - పిల్లలకు అనుచితమైన విద్య నేర్పించి, వారిలో ఈర్ష్యాద్వేషాల్ని, ఆశల్ని, ఆకాంక్షల్ని పెంపొందింపజేయడం, వారిని స్వార్థపరులుగా, యుద్ధాలకీ, విధ్వంసానికీ కారకులయ్యేటట్లు చేయడం మాత్రమే. మతాల పేరుతో ఒక మనిషిని మరో మనిషిపైకి ఉసిగొలిపి, రెచ్చగొట్టడం విద్యావిధానం లక్ష్యమా? అని ఆలోచించమంటారు కృష్ణమూర్తిగారు. తమ పిల్లలు శక్తిమంతులై అధికారం చెలాయించాలనీ, అత్యున్నత పదవుల్ని చేపట్టాలనీ, విజయంపైన విజయం సాధించాలనీ కోరుకుంటూ, పోటీ మనస్తత్వాన్ని విపరీతంగా పెంచుతున్నారు. మనిషికి మనిషికి మధ్య పోటీ పెరుగుతుండటం వల్లనే సమాజంలో వైరుధ్యాలూ, పోరాటాలూ, ప్రపంచంలో యుద్ధాలు వ్యాపిస్తున్నాయని సూచిస్తారాయన.

అలాగే ఉపాధ్యాయులలో కూడా అంకితభావం కొరవడుతోందనీ, ఉపాధ్యాయుడికి విద్యాబోధన తను సంపాదించుకున్న ఏదో సాంకేతిక నైపుణ్యం మాత్రమే అని అనుకోకూడదనీ అంటారు కృష్ణమూర్తిగారు. విద్యాబోధన ఉపాధ్యాయుడి జీవితంలో, అధ్యాపకుడి జీవితంలో భాగం కావాలని సూచిస్తారు. విద్యాబోధన ఒక సర్వసాధారణ వృత్తిగా, ఒక జీవనాధారంగా పరిగణించినంతకాలం, మానవసంబంధాలు మెరుగుపడవని స్పష్టం చేశారు. సమాజంలో వివిధవర్గాల మధ్య సంఘర్షణ, విద్వేషం కొనసాగుతూనే ఉంటాయి.

విద్యాబోధన ప్రధానోద్దేశం కేవలం సమాచారాన్ని అందించడమే కాదు. విద్యార్థి మనస్సుని యోగ్యంగా, సమగ్రంగా వికసింపజేయడం ముఖ్యం. అందించిన దాన్ని స్వీకరించడాన్నే కాకుండా, స్వతంత్రంగా ఆలోచించడాన్ని ప్రోత్సహించాలి. అందుకోసం చర్చల్ని ఏర్పాటు చెయ్యాలి. తనకు అన్నీ తెలుసును అనే ఆధిక్యభావం అధ్యాపకుడిలో ఉన్నట్లు ప్రవర్తించకుండా, బోధకుడూ విద్యార్థి ఇద్దరూ కలిసి విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నట్లుగా, కలిసి కొత్తసంగతులను తెలుసుకున్నట్లుగా ఉండాలి - క్రమశిక్షణకు భంగం రానివ్వకుండానే క్రమబద్ధత, క్రమశిక్షణ అనేవి ఎవరో పైనుంచి విధించవలసినవి కావు, ఎవరికి వారు గ్రహించి అనుసరించవలసినవి. అందుకు ముందుగా తల్లిదండ్రులూ, ఉపాధ్యాయులూ స్వయంగా పాటించవలసియుంటుంది. ఒక ఆదర్శాన్ని అనుసరించడంలా కాకుండా, క్రమశిక్షణ ఆంతర్యాన్నీ, విలువనీ అవగాహన చేసుకునేలా విద్యాబోధన దోహదం చెయ్యాలి. విద్యార్థులకు స్వేచ్ఛనివ్వడం అంటే బోధించిన వాటి గురించీ, ఇతరులు చెప్పిన వాటిని గురించి స్వతంత్రంగా ఆలోచించడాన్నీ ప్రోత్సహించడం, ప్రతి విద్యార్థి తనలోని ప్రత్యేక శక్తిసామర్థ్యాలను గుర్తించగలిగేటట్లు చేయడం, తన ఆలోచనలనూ, కార్యకలాపాలనూ పరిశీలించవలసిన అవసరాన్నీ గుర్తింపజేయడం జ్ఞాపకశక్తి ఒక్కటే విద్యార్థి శక్తిసామర్థ్యాలకు గీటురాయి కాదు. అధ్యాపకులూ, గ్రంథాలూ నేర్పించిన వాటిని జ్ఞాపకం పెట్టుకొని అప్పజెప్పే మానవయంత్రాలుగా తయారు చేస్తున్నారు. విద్యార్థులను, వివిధ విషయాలలో నిపుణులుగా తయారు చేసి ఆ నైపుణ్యాన్ని అత్యధిక సంపాదనకు ఉపయోగపడేలా విద్యార్థులకు శిక్షణనివ్వడం కాదు కావల్సింది. విద్యార్థులు తమ స్వీయశక్తిసామర్థ్యాలతో, శ్రద్ధాసక్తులతో, స్వయంకృషితో అత్యున్నతస్థాయిని, పరిపూర్ణస్థితిని అందుకోవడానికి అధ్యాపకులు దోహదం చేయడం అవసరం. అంతేగానీ, ఏవో ఆదర్శాలనూ, ఎవరో ఆదర్శమూర్తులనూ వారి ముందుంచి,

ఆ ఆదర్శాలను అందుకోమనీ, ఆ ఆదర్శమూర్తులను అనుసరించమనీ బోధించడం కాదు. ఎంత అత్యున్నత ఆదర్శవ్యక్తి అయినా, ఆ వ్యక్తిని అనుసరించమని నిర్దేశించడం వల్ల విద్యార్థిలో అసమర్థత, అసంతృప్తి పెరిగే అవకాశం ఉంటుంది. ఆచరణ ఎప్పుడూ ఆదర్శానికి దూరంగానే ఉంటుంది. నిరంతరం వాటి మధ్య ఒక అంతరం ఉంటుంది. అదే సంఘర్షణకీ, అసంతృప్తికి దారితీస్తుంది అని సూచిస్తారాయన.

ప్రస్తుతం ఉన్న పోటీ ప్రపంచంలో సమసమాజ నిర్మాణం అసంభవమవుతుంది అంటారు కృష్ణమూర్తిగారు. పోటీ ఎప్పుడూ అసూయనీ, అహంభావాన్నీ లేదా న్యూనతా భావాన్నీ పెంచుతుంది. సరైన విద్యావిధానం ఉంటే, ఒకరి శక్తిసామర్థ్యాలను మరొకరితో పోల్చిచూడటం జరుగదు. పోటీలో విజయం సాధించడం విద్యార్థులకు లక్ష్యంగా ఉన్నంతకాలం వారిని భయం వెంటాడుతుంది. - అపజయం కలుగుతుందేమోనని, అందువల్ల విజయాన్ని ఆరాధించడం పిల్లలకు ఎప్పుడూ బోధించకూడదంటారు కృష్ణమూర్తిగారు. విజయం సాధించి అగ్రస్థానానికి చేరుకోవాలని ప్రతి ఒక్కరికీ ఉంటుంది. వారి మధ్య పోటీ నిరంతర సంఘర్షణకి దారి తీస్తుంది. ఆ ఆకాంక్షే చివరికి యుద్ధాలకు దారితీస్తుందంటారు ఆయన.

ఉత్తమ విద్యావిధానంలో విద్యార్థులకు మానసిక స్వేచ్ఛ అంటే ఏమిటో, సమగ్ర జీవితం అంటే ఏమిటో బోధించడం ముఖ్యం - కేవలం సంఘంలో ఉండే కులమత భేదాన్ని, ప్రాంతీయ, జాతీయ దురభిమానాన్నీ గుర్తించి తనలో లేకుండా చేసుకోవడంలో విద్యార్థికి విద్య సహాయపడాలి. విద్యార్థి తన దైనందిన కార్యక్రమాల్లో, జనంతోనూ, వస్తువులతోనూ, ప్రకృతితోనూ, అభిప్రాయాలతోనూ తనకున్న సంబంధాల్లో తన స్వభావాన్నీ, ప్రవర్తననీ గమనిస్తూ తనని తాను తెలుసుకోగలిగేలా, ఒక సమగ్ర వ్యక్తిత్వాన్ని రూపొందించుకునేలా అధ్యాపకులు దోహదం చెయ్యాలి. దీనికి అధ్యాపకులు కూడా సమగ్రవ్యక్తిత్వం కలిగిన వాళ్లే ఉండాలి. సృజనాత్మకత ఉన్న ఉపాధ్యాయులు స్వయంగా అనుభవం సంపాదించుకుంటూ పిల్లలకు విద్యాబోధన చేస్తారు. వారే నిజమైన ఉపాధ్యాయులు అంటారు కృష్ణమూర్తిగారు. విద్యాబోధనకు కావాల్సిన సాంకేతిక పద్ధతులను వాళ్ళే స్వయంగా స్వానుభవంతో సృజించుకుంటారు. విద్యార్థులకు వివిధ విషయాల్లో పరిజ్ఞానాన్నీ, సాంకేతిక శిక్షణనీ అందజేయటంతోపాటు, జీవితంపట్ల సమగ్రదృష్టినీ, మానవతాదృక్పథాన్నీ కలిగిఉండేటట్లు అధ్యాపకులు ప్రోత్సహించడం

ముఖ్యం అంటారు కృష్ణమూర్తిగారు. కొన్ని ప్రయోజనాలకోసం, ఉదాహరణకి - ఆనాటి పరిస్థితుల్ని ఈనాటి పరిస్థితుల్ని పోల్చి చూడటం ఉపయోగకరం కావచ్చు. కానీ, విద్యార్థుల శక్తిసామర్థ్యాలను పోల్చి, వారి విలువల్ని అంచనావేసి నిర్ణయాలకు రావడం అధ్యాపకులు చేయవలసిన పనికాదు అంటారాయన. విద్యార్థికి 'గ్రేడ్' ఇవ్వడం, 'మార్కు'లివ్వడం ద్వారా అతనిలో వివేకం ఉందని నిర్ధారించలేరు, వివేకం అంటే జీవితాన్ని సమగ్రంగా ఎదుర్కొనే సమర్థత ఉండటం.

విద్యా సంస్థలు తలపెట్టిన నూతన విధానాన్ని విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు అవగాహన చేసుకోవాలి. సాధారణంగా తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలు సంతృప్తికరమైన జీవనోపాధిని పొందగలిగే డిగ్రీలు సంపాదించాలని కోరుకుంటారు. పిల్లలు అందుకు తగిన కృషిచేస్తే ఆనందిస్తారు. తమ పిల్లలు వారి వృత్తిలో జయప్రదం కావాలనీ, అందరికన్నా మించిపోవాలనీ చాలామంది తల్లిదండ్రుల ఏకైకకాంక్ష. అందుకోసం, అధిక ధనార్జనచేయమని పిల్లల్ని ఒత్తిడిచేయడమో, కోపంతో హెచ్చరించడమో, ప్రేమ పేరుతో బెదిరించడమో చేస్తారు. అందుల్లనే, ఆలోచనాశక్తికన్న జ్ఞాపకశక్తికి ప్రాముఖ్యం పెరుగుతోంది.

ఈనాటి సమాజంలో చాలామంది తల్లిదండ్రులు గౌరవప్రదమైన పదవులు సాధించిపెట్టే పైపై విజ్ఞానం కోసం తమ పిల్లలు కృషిచేస్తే చాలు అని అపేక్షిస్తారు. అందువల్ల విద్యాబోధకులు పిల్లలకు సవ్యమైన మార్గంలో విద్య నేర్పించడమే కాకుండా, విద్యాలయంలో సాధించిన మంచిని తల్లిదండ్రులు పాడుచేయకుండా చూడాలి. విద్యాలయమూ, గృహమూ - రెండూ కలిసి సవ్యమైన విద్యాబోధనకు సంయుక్తకేంద్రంగా ఉండాలి. ఉపాధ్యాయులు చేసే పనినిగురించి తల్లిదండ్రులు క్షుణ్ణంగా తెలుసుకొని ఉండటం చాలా ముఖ్యం. బోధకుడికీ, విద్యార్థికి, తల్లిదండ్రులకీ మధ్య సవ్యమైన సంబంధబాంధవ్యాలు ఉన్నప్పుడే పిల్లలు సర్వతోముఖ వికాసం సాధించవచ్చునంటారు కృష్ణమూర్తిగారు.

పిల్లల్లో స్వతస్సిద్ధంగానే కుతూహలం, నేర్చుకోవాలనే కాంక్ష మొదటినుంచీ ఉంటాయి. వాటిని ఎప్పుడూ చాకచక్యంతో ప్రోత్సహిస్తూ ఉండాలి. అప్పుడే అవి సజీవంగానూ, వక్రమార్గాలు పట్టకుండానూ ఉండి, క్రమక్రమంగా వారిని వివిధ విషయాల్ని అధ్యయనం చేయడానిక ప్రోత్సహిస్తాయి. పిల్లలకు నేర్చుకోవడంపట్ల ఉండే

ఈ ఉత్సాహాన్ని నిరంతరం ప్రోత్సహిస్తూంటే, గణితశాస్త్రం, భూగోళశాస్త్రం, చరిత్ర, విజ్ఞానం వంటి ఏ విషయాన్నైనా నేర్చుకోవడంలో పిల్లలకుగాని, నేర్పడంలో అధ్యాపకులకు గానీ ఏ సమస్య ఉండదు.

ఉత్తమ విద్యాబోధనావిధానానికి ప్రారంభదశలోనే బీజం వెయ్యాలి. సరియైన పునాది పడినప్పుడే, యువకులుగా పరిపూర్ణతని సాధించగలుగుతారు. కొన్ని లక్షణాలు అనువంశికంగా వస్తాయి. మరికొన్ని చుట్టుపక్కల వారినీ, పరిచయస్తుల్ని చూసి, పుస్తకాలు చదివీ, నేర్చుకునేవి ఉంటాయి. వాటినన్నిటికీ నిబద్ధులైపోకుండా, స్వచ్ఛంగా, స్వేచ్ఛగా ఆలోచించి, స్వయంశక్తితో విద్యార్థులు సమగ్రమానవులుగా రూపొందగలిగేటట్లు నూతన విద్యావిధానాన్ని అనునరించడంలో తల్లిదండ్రులూ, అధ్యాపకులూ బాధ్యత వహించాలంటారు కృష్ణమూర్తిగారు.

జిడ్డు కృష్ణమూర్తిగారు ప్రతిపాదించిన నూతనవిద్యావిధానం ఒక ఆదర్శం అనీ, ఆచరణకు అసాధ్యం అనీ కొట్టిపారేయకుండా, విద్యావేత్తలూ, సంఘసంస్కర్తలూ గంభీరంగా ఆలోచించవలసిన విషయం. సమాజం, ప్రపంచం అంతకంతకి అవినీతిమయంగా, హింసాత్మకంగా తయారవుతూ, మానవులను స్వార్థపరులుగా, ఆత్మీయతారహితులుగా, సంకుచిత మనస్తత్వం కలవారిగా, కఠినులుగా మారుస్తున్న సంగతి మనం స్పష్టంగా చూస్తున్నాం. మానవసంబంధాలు ఆర్థికశక్తులవల్ల కలుషితమైపోతున్నాయనీ, క్షీణిస్తున్నాయనీ విమర్శిస్తూ, విచారిస్తూ కూర్చోవడం కాదు - ప్రతిమనస్సు పసితనం నుంచీ సరియైన విధంగా వికసించేందుకు దోహదం చేసే ఒక నూతన విద్యావిధానం గురించీ, దానిద్వారా ఏర్పడగల నూతన సమసమాజం గురించి అందరూ ఆచరణాత్మకంగా ఆలోచించవలసివుంది.

* * *

మంచి మాట :

కావ్య శాస్త్ర వినోదేనా కాలో గచ్ఛతి భీమతాం

(సుజనులు కావ్య, శాస్త్రపఠనంతో విజ్ఞానాన్ని పొందుతూ కాలం గడుపుతారు.)

పోత(పోసి)న విద్యా విధానం

డా॥ రామదుగు వేంకటేశ్వర శర్మ

సె. పర

చోద్యంబయ్యెడు నింతకాలం మరిగెన్ శోధించి యేమేమి సం
వేద్యాంశంబులు చెప్పిరో గురువు? లేవెంటం బరింపించిరో?
విద్యాసార మెరుంగ గోరెద భవద్విజ్ఞాత శాస్త్రంబులో
పద్యంబొక్కటి చెప్పి సార్థముగ తాత్పర్యంబు భాషింపుమా!

ఈ పద్యం బమ్మెర పోతన ఆంధ్రమహాభగవతం సప్తమ స్కంధం ప్రహ్లాద చరిత్రలోనిది. హిరణ్య కశిపుడు తన కుమారుడు ప్రహ్లాదుని విద్యావంతుని చేయడానికి చండామార్కుల వారికి అప్పగించి గురుకులానికి పంపించాడు. చాలాకాలం విద్యాభ్యాసం పొంది వచ్చిన ప్రహ్లాదుని విద్యావిధానంపై హిరణ్యకశిపుడు ఎంతో శ్రద్ధాసక్తుల్ని కనపరుస్తూ ప్రశ్నించిన పద్ధతి ఈ పద్యంలో కనిపిస్తుంది. అంతేకాదు. ముఖ్యంగా గురువుల విద్యాబోధనా లక్షణాలెలా ఉండాలో హిరణ్యకశిపుడు ప్రశ్నించే రూపంలో వివరించారు పోతన. ఆనాడు విద్యారంగంలో ప్రాచీన భారతీయ పరీక్షా విధానం ఎలా ఉండేదో దీని ద్వారా తెలుస్తోంది. గురువులైన వారు తాము బోధించాల్సిన అంశాల్ని బాగా పరిశోధించాలి. అంటే ఉపాధ్యాయులు నిత్య విద్యార్థులుగా ఉండాలన్న మాట. తాము పరిశోధించిన అంశాల్ని విద్యార్థుల మెదళ్లలోకి బలవంతంగా చొప్పించకూడదు. స్థాయిని గుర్తించి, వారు తెలుసుకోదగిన వాటినే చెప్పాలి. అలా నీకు మీ గురువులు బోధించారా? అని హిరణ్య కశిపుడు ఈ పద్యంలో అడుగుతున్నాడు.

ఉపాధ్యాయులు కేవలం పాఠం చెప్పేసి చేతులు దులిపేసుకుంటే తమ బాధ్యత తీరిపోదు. శిష్యుల వెంట ఉండి చదివించాలి. అలా మీ గురువులు వెంట ఉండి ఎలా చదివించారు? అని హిరణ్యకశిపుడు ప్రశ్నిస్తున్నాడు. ప్రహ్లాదుని విద్యాసారాన్ని తెలుసుకోగోరుతున్నానంటూ నీకు తెలిసిన శాస్త్రంలో ఒక పద్యాన్ని (పద్యమంటే శ్లోకమని కూడా అర్థం ఉంది) చెప్పి అర్థ, తాత్పర్యసహితంగా తెలపాలని కోరాడు. దీన్ని బట్టి పూర్వం భారతదేశంలో కంఠస్థ విద్యవిధానం, మౌఖిక రూపమైన పరీక్షా పద్ధతి ఉండేదనీ తెలుస్తోంది.

ఈ సందర్భంలోనే హిరణ్య కశిపుడు ప్రహ్లాదునితో ఇలా అంటున్నాడు.

నిన్నున్ మెచ్చురు నీతిపాఠ మహిమన్ నీతోడి దైత్యార్థకుల్

కన్నారన్నియు చెప్పనేర్తురు గదా! గ్రంథార్థముల్ దక్షులై

అన్నా! ఎన్నడు నీవు నీతి విదుడౌదల్చున్ మహావాంఛతో

నున్నాడన్ ననుగన్న తండ్రి! భవదీయోత్కర్షమున్ జూపవే!

నీ తోటి పిల్లలు చూడు ఎంత బాగా చదువుచున్నారో! వాళ్లు నీ అధ్యయనం విషయంలో నిన్ను మెచ్చుకోవడంలేదు. నీవు కూడా ఇలా ఉన్నత శ్రేణిలో విజయం సాధిస్తూ ఉంటే చూడాలని మాకుందని చెప్పాడు. తల్లిదండ్రులు చదువు విషయంలో తమ పిల్లలతో ఇలా మాట్లాడే తీరు ఈనాడే కాదు అన్నాడు కూడా ఉంది. పోతన, హిరణ్య కశిపుని ఈ మాటల్లో అలాంటి సహజత్వాన్ని చూపించారు. 'అన్నా!', 'ననుగన్న తండ్రి!' అన్న సంబోధనల ద్వారా... రాక్షస రాజైనప్పటికీ హిరణ్య కశిపునిలో కుమారునిపై గల హృదయస్థానాన్ని చూపించారు.

ఈ తరువాత హిరణ్య కశిపునితో ప్రహ్లాదుడు ఇలా మాట్లాడటం చూపించారు.

చదివించిరి గురువులు

చదివితి ధర్మార్థముఖ్య శాస్త్రంబులు

నే చదివినవి గలవు పెక్కులు

చదువులలో మర్మమెల్ల జదివితి తండ్రి!

మా గురువులు నాకేమీ పాఠాలు చెప్పలేదు అని ప్రహ్లాదుడు ఆరోపణ చేయలేదు. ఉపాధ్యాయులు చదువు చెప్పారు అని గౌరవాన్నే ప్రదర్శించాడు. ముఖ్యంగా తానేమి పఠించాడో చెప్పడమే కాకుండా 'నే చదివినవి గలవు పెక్కులు, చదువులలో మర్మమెల్ల జదివితి'నని ఆత్మ విశ్వాసాన్ని ప్రహ్లాదకరంగా స్పష్టంగా వ్యక్తం చేశాడు. ఇలా చెప్పడం ద్వారా విద్యార్థికి ఉండవలసిన లక్షణాలన్నీ పోతన పేర్కొంటున్నారు.

పోతన అనగానే భాగవతం. భాగవతం అనగానే అదేదో కేవలం భక్తి ప్రపూరితమైన గ్రంథమనీ, నేటి ఆదర్శప్రాయమైన సామాజిక భౌతిక జీవన లక్షణాలను ప్రతిబింబింపజేయదనీ, పాటికే ఇది దూరంగా ఉంటుందనీ కొంతమంది భావన. కానీ, ఇది నిజం కాదు. భక్తి భావ ప్రకటనలోనే కాదు, ముందార మళ్లరంధ్రశైలి విషయంలోనూ విశ్వనాథ వారు శ్రీమద్రామాయణ కల్పవృక్షకావ్యంలో అన్నట్లుగా నిజంగా "పోతన అన్నింట పోతపోయ" ఇలా అనడానికి పై సన్నివేశం ఒక నిదర్శనం. * * *

సి.వి. రామన్

జి.వి. శివలక్ష్మి

కావేరినదీ తీరాన ఉన్న ఒక పట్టణం తమిళనాడులోని 'తిరుచిరాపల్లి'. చం ద్రశేఖర్ అయ్యర్ అక్కడి ఒక స్కూల్లో టీచర్గా పనిచేస్తుండేవారు. ఆయన ధర్మపత్ని 'పార్వతీ అమ్మమ్మ'. 1888 నవంబర్ 7వ తేదీన వారికి రెండవ కుమారుడు పుట్టాడు. అతడే 'సి.వి. రామన్'.

సంగీతం, సంస్కృత సాహిత్యం, వైజ్ఞానిక శాస్త్రాలపట్ల అభిరుచి వెల్లివిరిసే వాతావరణంలో రామన్ పెరిగారు. ప్రతి తరగతిలోనూ ప్రథముడిగా ఉండే రామన్కు అందరూ 'బాలమేధావి' అని అంటుండేవారు. 1905లో రామన్ ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీలో బి.ఎ. తరగతిలో ప్రథమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు. స్వర్ణపతకాన్ని కూడా గెలుచుకున్న బాలుడు అతడొక్కడే. అదే కాలేజీలో ఎం.ఏ.లో చేరి భౌతికశాస్త్రాన్ని తప ప్రధాన సబ్జెక్టుగా స్వీకరించాడు. క్లాసులో బోధించిన దానికంటే ఇంకా ఎక్కువగా చదువుతూ, సందేహాలు ఉంటే, ప్రక్కనే మార్షిన్లో 'ఎందుకు? ఎలా?' వంటి ప్రశ్నలు వ్రాసుకొని వాటి అంతు తెలుసుకొనేవాడు. 18 ఏండ్ల ప్రాయంలోనే 'కాంతి' అనే అంశంపై ఈయన రూపొందించిన పరిశోధనా పత్రాలు ఇంగ్లండ్ నుండి వెలువడే 'ఫిలాసఫికల్ మ్యాగజైన్'లో ప్రచురితమయ్యాయి. ఇంకొన్ని పత్రాలు వైజ్ఞానిక పత్రికైన 'నేచర్'లో ప్రచురింపబడ్డాయి.

1907లో కలకత్తాలోని ఆర్థికశాఖలో అసిస్టెంట్ అకౌంటెంట్ జనరల్గా చేరారు. తన ఉద్యోగ కార్యకలాపాలతో తీరికలేకపోయినా, శాస్త్రంపట్ల ఉన్న అభిరుచితో సాయంత్ర సమయాన్ని పరిశోధనకు కేటాయించేశారు. 1913లో ఇండియన్ సైన్స్ కాంగ్రెస్ ప్రారంభించబడింది. "పరిశోధనల్లో నిమగ్నులై ఉన్న శాస్త్రజ్ఞులందరూ ఒకచోట చేరి, వారి అభిప్రాయాలను పరస్పరం తెలియచేసుకోవడమే" దీని లక్ష్యం. దీనిలో భౌతికశాస్త్ర విభాగానికి రామన్ అధ్యక్షుడు. తరువాత చాలా సంవత్సరాలు ఆయన దీనికి కార్యదర్శిగా కూడా వ్యవహరించారు.

1917లో తను చేస్తున్న ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేసి తన 29వ యేట రామన్ కలకత్తా యూనివర్సిటీ 'ఫిజిక్స్' ప్రొఫెసర్గా చేరారు. ఈ క్రొత్త పదవితో పాటే తన పరిశోధనలు యధాప్రకారం కొనసాగించారు.

రామన్కు వీణ, వయెలిన్ లాంటి సంగీత సాధనాలపట్ల ఆసక్తి వుండటంతో ఈ పరికరాలమీద పరిశోధన సాగించాడు. 1921లో లండన్లోని 'ఫిజికల్ సొసైటీ'లో జరిగిన సమావేశానికి కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయానికి ప్రతినిధిగా రామన్ హాజరై, ప్రసంగించాడు. అప్పుడే ప్రఖ్యాత ఇంగ్లీషు భౌతికశాస్త్రవేత్తలైన జె.జె. థాంప్సన్, రూథర్ఫర్డ్లు ఆయనకు పరిచయమయ్యారు. రామన్ తిరుగు ప్రయాణం సముద్రమార్గాన జరిగింది. ప్రయాణంలో తీరిక సమయాల్లో ఆయన ఓడపైకి వచ్చి కూర్చోని, సముద్రం

యొక్క అందాలను ఆనందంగా తిలకిస్తూండేవాడు. సముద్రం యొక్క గాఢమైన నీలిరంగు చూసి, ఆయనలో శాస్త్రజ్ఞుడికి ఆసక్తి కలిగింది. ఆ ఆలోచనల ఫలితమే 'రామన్ ఎఫెక్ట్' అవిర్భవించింది. కాంతి శాస్త్రంలో చేసిన కృషికి రామన్‌కు 1924లో 'రాయల్ సొసైటీ' తన సభ్యుడిగా ఎన్నుకొని గౌరవించింది.

'రామన్ ఎఫెక్ట్'ను ఉపయోగించుకొని చాలా దేశాల్లో పరిశోధనలు ప్రారంభమయ్యాయి. అది ఆవిష్కరింపబడిన మొదటి పన్నెండు సంవత్సరాల్లో దానికి సంబంధించిన వివిధ అంశాలపై దాదాపు 1800 పరిశోధన పత్రాలను సమర్పించడం జరిగింది. ఇలా ఇరవయ్యో శతాబ్దపు మూడో దశకంలోని అత్యద్భుతమైన ఆవిష్కారాల్లో ఒకటిగా 'రామన్ ఎఫెక్ట్' విశేషమైన ప్రశంసలు అందుకొంది.

1933లో టాటా ఇన్‌స్టిట్యూట్‌కు డైరెక్టర్‌గా రామన్ బెంగళూరు వచ్చారు. కొద్దికాలంలోనే ఆ ఇన్‌స్టిట్యూట్ స్ఫటికాల అధ్యయనానికి ప్రసిద్ధి పొందింది. 1934లో రామన్ 'ఇండియన్ అకాడమీ ఆఫ్ సైన్స్'ను స్థాపించి, దానిద్వారా 'ప్రొసీడింగ్స్ ఆఫ్ ది అకాడమీ' పేరుతో ఒక వైజ్ఞానిక పత్రికను ప్రతినెలా ప్రచురించేవారు.

అకాడమీ కార్యకలాపాలకు చేయూతగా మైసూర్ ప్రభుత్వం 24 ఎకరాల భూమిని విరాళంగా ఇచ్చింది ఆ కేంద్రమే 'రామన్ రీసెర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్'. 1948లో రామన్ రీసెర్చ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్‌కు డైరెక్టర్ కావడంతో ఈ మహావైజ్ఞానికుడు మరింత చైతన్యవంతమైన జీవిత దశలోకి అడుగుపెట్టాడు. తన నూతన వైజ్ఞానిక ఆవిష్కారాల గురించి రామన్ అకాడమీ వార్షిక మహాసభల్లో వెల్లడిస్తూండేవాడు.

తన విజయాలకు గాను రామన్ ప్రపంచమంతటినుండీ చాలా గౌరవ పురస్కారాలు అందుకున్నారు. రోమ్‌నగర సైన్స్ సొసైటీ వారి 'మట్టెయూచి పతకం' బ్రిటీష్‌వారి 'సర్' అనే బిరుదు, రాయల్ సొసైటీ వారి 'హ్యూగెస్ మెడల్', ఫ్రాంక్లిన్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ వారి 'ఫ్రాంక్లిన్ పతకం', అంతర్జాతీయ 'లెనిన్ బహుమతి', సుప్రసిద్ధమైన 'నోబెల్ బహుమతి', ఇవి కొన్ని మచ్చు తునకలు మాత్రమే. ఇవేకాక చాలా యూనివర్సిటీలు 'డాక్టరేట్' తో గౌరవించి, సత్కరించాయి. 1954లో భారతప్రభుత్వం 'భారతరత్న'ను ప్రదానం చేసి, ఆ మహానుభావుని సత్కరించింది.

ప్రతి సంవత్సరం గాంధీ జయంతి రోజున ఏదో ఒక విశేష ప్రాచుర్యం గల వైజ్ఞానిక అంశంపై ప్రసంగించడం రామన్‌కు ఒక అలవాటు. ఆవిధంగా 1970లో 'శ్రవణశక్తి', 'కర్ణభేరి'కి సంబంధించిన క్రొత్త సిద్ధాంతాల గురించి ఆయన ప్రసంగించాడు. అదే ఆయన అంతిమ ప్రసంగం అయింది. తన 83వ యేట జన్మదినానికి కొద్దిరోజుల తర్వాత అనగా 1970 నవంబరు 21వ తేదీన కన్నుమూశారు.

తన విజయాలలోనూ, ఆత్మగౌరవంలోనూ భారతదేశానికి వైజ్ఞానిక ప్రపంచంలో ఒక గౌరవమైన స్థానాన్ని తెచ్చి, ఎందరో యువశాస్త్రవేత్తలకు ప్రేరణగా నిలిచారు. ఒకరకంగా భారతదేశంలో వైజ్ఞానిక సంప్రదాయానికి పునాదులు వేసిన దార్శనికుడు 'సి.వి.రామన్'.

మనమూ తెలుసుకోవాల్సిందే

దాసరి రామచంద్రరావు

విధిలేక ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోకి ప్రవేశించామని - తన తోటివారంతా డాక్టర్లు, ఇంజనీర్లుగా ఎదిగేరని భావించే నిరంతర అసంతృప్తివాదుల నిట్టూర్పుల మధ్య ఈ నైపుణ్యం ఎదగదు.

అటువంటి నైరాశ్యం కొన్ని తరాల భవిష్యత్తులను ఛిద్రం చేయగలరు.

ఇదంతా ఎందుకంటే ఈ వృత్తి స్వీకరించేటప్పుడే వివేచన చేయాలి.

అప్పుడు మాత్రమే మనం ఎంచుకున్న వృత్తికి న్యాయం చేయగలం.

సరే! ఇదంతా సలహా మాత్రమే.

అనుభవాలనుంచి కూడా కొన్ని అవగతమవుతుంటాయి. అటువంటి అనుభవమే ఒకటి మీతో పంచుకుంటాను.

ఆ హైస్కూల్‌కి 18 గ్రామాలనుంచి పిల్లలొచ్చేవారు. పెద్ద ఆటస్థలం - అన్ని సబ్జెక్ట్స్‌కి ఉపాధ్యాయులుండేవారని పేరు. చుట్టుప్రక్కల ప్రాథమికోన్నత పాఠశాలనుంచి 8వ తరగతి ప్రవేశాలూ ఎక్కువగానే వుండేవి. ఆ కారణంగా 8, 9, 10 వ తరగతుల్లో 150 నుంచి 180 వరకూ విద్యార్థులుండేవారు.

దీంతో బోధన విషయం ఎలా ఉన్నా - పిల్లల అటెండెన్స్ తీసుకోవడం - కంట్రోల్ చేయడం కష్టంగా ఉండేది. వారు కూర్చోవడానికి చోటులేక బయట కొంతమంది కూచునేవారు. వారి పుస్తకాలు పెట్టుకోడానికి చోటులేక వాళ్లనే పెట్టుకునేవారు.

ఏ కారణం చేతగానీ వారు నుంచుంటే తిరిగి కూర్చోవడం పెద్ద ఇబ్బందే. ఆ కారణంగా ఉపాధ్యాయులొస్తే లేచి నిలబడే మర్యాదకే కాదు - నోట్సు చూపించే ప్రహసనానికీ తిలోదకాలు ఇచ్చేసాం అందరమూ కలిసి.

అయినా ఏదో పని కారణంగా ఉత్సాహంతో లేచే పిల్లలు ఉంటూనే ఉంటారు.

అలాంటి ఉత్సాహంతో ఓ రోజు అలా లేచి నిలబడిన పిల్లాడొకడు గబుక్కున తిరిగి కూచోవడంలో వెనుకనున్న మరో అబ్బాయి తొడ మీద కూచుండిపోయాడు. వాడి ముడుకు మీద గాయం ఉందిట. అది రేగిపోయి రక్తం కారడంతో నొప్పికి తాళలేక

వాడు తన చేతిలోనున్న అట్టతో వీడి బుర్ర మీద కొట్టేడు. అది నిలువుగా తగిలినదేమో వెంటనే చివుక్కున రక్తం చిమ్మి చెంపల మీదికి జారటంతో చుట్టుప్రక్కల పిల్లలు పెద్ద హడావిడి చేశారు.

నేను పరిస్థితి తెలుసుకొని అందరినీ అదుపు చేసేలోగా ఇద్దరబ్బాయిలు దెబ్బతగిలినవాణ్ణి కారుతున్న రక్తంతో వాళ్ళూరు తీసుకుపోతున్నారు. వెంటనే వారిని నిలుపుచేసి తడిగుడ్డ పెట్టి రక్తం కారడం అరికట్టేక వాడిని - బుజ్జగించి - ఆర్.ఎం.పి. డాక్టర్ని పిలిపించి టీ.టీ. ఇంజక్షన్ చేయించేసరికి నా పీరియడ్ అయిపోయింది.

ఇదంతా హెడ్మాష్టారు తెలుసుకొని - “మనకెందుకండీ ఈ శ్రమ. వాళ్ళూరు పంపించలేకపోయారా” అని అన్నారు. నాకు చాలా కోపం వచ్చింది. అయినా అణచుకున్నాను.

ఆ సాయంత్రం గ్రౌండ్లో అందరూ హాయిగా ఆడుకొంటున్నారు. గాయం రేగినవాడు - తలపై దెబ్బతగిలినవాడూ కలిసే ఆడుకొంటున్నారు.

మా సైన్స్ మాష్టారుకి చూపించాను. హెడ్మాష్టారు ఇలా అన్నారని చెప్పాను.

ఆయన ఆ చుట్టుప్రక్కల గ్రామాల్లో ఒక గ్రామానికి చెందినవారు కాబట్టి ఆయనకు అక్కడి విషయాలు బాగా తెలుసు.

“మాష్టారూ! మీరు చాలా మంచి పని చేశారు. ఈ పరిసరాలన్నీ మెట్టభూములు - వర్షాధారపంటలు - ఆదాయం తక్కువ - పేదరికం - పైగా పార్టీ కక్షలు - ఈ పరిస్థితుల్లో ఏ చిన్న కారణం కూడా రేగే అవకాశముంది. కావలసినంత స్థలం ఉన్నా గ్రౌండ్లో కలిసిమెలిసి ఆడుకొనే పిల్లలు క్లాసులో అలా ప్రవర్తించడానికి కారణం. ముమ్మాటికీ వారిది తప్పుకాదు. పరిస్థితులే. కాలు కదపలేని స్ట్రెంట్ క్లాసులో ఉన్నప్పుడు విసుగు రెట్టింపై ఇలాంటివే ఎదురవుతాయి. ఆ దిశగా మనం పిల్లల్ని అర్థం చేసుకోవాల్సి ఉంది. ఆ సందర్భంగా ఎదురైన ఏ సంఘటనలకూ మనం తీవ్రంగా స్పందించకూడదు. వారిని నిందించడం - శిక్షించడం చేయలేం. సానుకూలంగా అర్థం చేసుకోవడంలోనే మన వివేచన ఉంది”. అని చెప్పేరు. నిజమే కదా! అనేక సంఘటనల (తరగతిలో ఎదురయ్యే)ను ఉపాధ్యాయులుగా మనం ఎలా అర్థం చేసుకోవాలో ఎప్పటికప్పుడు మనం తెలుసుకోవాల్సిందే అనిపించింది.

స్నేహం

వి. వెంకటేశ్వర్లు, బి.ఎడ్. విద్యార్థి

కలలా వచ్చింది కాదు స్నేహం
కడదాకా నిలిచేది స్నేహం
వెక్కిరించేది కాదు స్నేహం
వెన్నుతట్టేది స్నేహం
అంతం కాదు స్నేహం
అవగాహనే స్నేహం
వాడుకొనేది కాదు స్నేహం
వాడిపోయేది కాదు స్నేహం
నా ప్రతి విజయానికి కారణం నీ స్నేహం
నీ స్నేహానికి నా జోహారులు.

* * *

అమ్మ

ఒక్కసారి నన్ను తిట్టి
వందసార్లు ఏడ్చింది అమ్మ
ఒక్కసారి నన్ను కొట్టి
రోజంతా పస్తుంది అమ్మ
నా కోసం ప్రవహించే
జీవనదే కదా అమ్మ!

* * *

దేశభక్తి గీతం

జి. శారద, బి.ఎడ్. విద్యార్థి

దేశం దేశం మనదేశం - భారతదేశం
సవరవీరుల త్యాగఫలం -
ఎన్నో మతాలున్న దేశం -
సమైక్యతకు మారుపేరు ఈదేశం - భారతదేశం ||దేశం||

సంప్రదాయం పెంచే దేశం -
గంగ సింధు కృష్ణ నదులున్న దేశం -
ఎంతో చరిత్రకల దేశం ఈ దేశం - భారతదేశం ||దేశం||

సుసంపన్నమైన దేశం
దేశం దేశం మన దేశం - భారతదేశం.

జీవితం

బి. అరుణకాంతిశ్రీ, బి.ఎడ్. విద్యార్థి

జీవితమంటే కలలు కనడం ఆ కలల్లో కరిగి పోవడం కాదు
కలలకు దూరంగా వాస్తవానికి దగ్గరవడం.
ఊహలోకాల్లో విహరించడం కాదు,
ఆ ఊహల్ని సాధ్యమయ్యేటట్లు చేయడం.
భూమ్యాకాశాలమీద తేలడం కాదు,
భూమ్మీద పడినందుకు లక్ష్యాన్ని సాధించటం.
జీవితాన్ని సార్థకత చేసుకొనడం,
సుఖదుఃఖాలకు పొంగి పోవడం కాదు,
ఆరెంటిని సమానంగా స్వీకరించడం.
చీకటికి భయపడి పారిపోవడం కాదు,
చిరుదీపం వెలిగించి ఆ చీకటిని పారద్రోలడం.

మ్యూజియం అద్దంలో మనం

నందూరి పార్థసారథి

మనమెవరం? మన పూర్వులెవరు? వారెక్కడ నుంచి వచ్చారు? ఏం తిన్నారు? ఎలా బ్రతికారు? ఎలా బట్ట కట్టారు? ఎలా యిళ్లు కట్టారు? ఎన్ని కష్టాలు పడ్డారు? వాటి నుంచి ఎలా గట్టెక్కారు? వారి నుంచి చెడ్డలేమిటి? త్యాగశీలురా? స్వార్థపరులా?

గతమెంతో ఘనకీర్తి గలవారమని వట్టిగొప్పలు చెప్పుకొంటున్నామా? మంచి గతమున కొంచెమేనా? మన జాతి చరిత్ర సమస్తం రణరక్త ప్రవాహసిక్తమా? పరపీడన పరాయణత్వమా? గర్వకారణమేమీ లేదా?

యుగయుగాలలో, తరతరాలలో మనం - భారతీయులం - ప్రపంచానికి ఏమి యిచ్చాము? ప్రపంచం నుంచి ఏమి గ్రహించాము? మన నాగరకతా ప్రభావం యేయే దేశాలపై ఎలా ప్రసరించింది? విజాతీయ నాగరకతల వల్ల మనం ఎలా ప్రభావితుల మయ్యాము? విశ్వకుటుంబంలో మన స్థానం ఏమిటి? మనదనీ, మనది మాత్రమేనని చెప్పుకోదగినదేది?

ఢిల్లీ నేషనల్ మ్యూజియం వంటి గొప్ప చారిత్రక వస్తు ప్రదర్శనశాలలను దర్శించి, అక్కడ వస్తు సంచయాన్ని నిశితంగా పరిశీలిస్తే, అధ్యయనం చేస్తే ఆ ప్రశ్నలకు సమాధానాలు లభిస్తాయి.

జాతి నాగరకతా చరిత్రకు అద్దంపట్టడమే జాతీయ వస్తుప్రదర్శనశాల పని. ఆ ఉద్దేశంతోనే ప్రదర్శనశాలలోని వస్తువులను అమర్చుతారు. అద్దం మంచిదైతే అందులో అంతా ఉన్నదన్నట్లే కనిపిస్తుంది. అందులో అందమైన ముఖం వికృతంగా, వికృతమైన ముఖం అందంగా కనిపించదు. అద్దానికి పక్షపాతాలు, ప్రలోభాలు వుండవు. అయితే అద్దంలో ముఖం చూసుకొనే వాడికి 'దృష్టిదోషం' వుండవచ్చు. తన ముఖం వికృతంగా వున్నా అది తనది కాబట్టి అందంగా కనిపించవచ్చు. ఆ దోషం అద్దానిది కాదు. అలాగే మ్యూజియం కూడా. - జాతి లక్షణాలు, అవలక్షణాలు, మంచి, చెడు అన్నింటినీ అది నిరపేక్షతో చూపుతుంది. జాతికి స్వస్వరూప జ్ఞానం ప్రసాదిస్తుంది.

మన జాతి నాగరకతా మూలాలు ఎంత లోతుగా, బలంగా నాటుకొన్నాయో తెలుసుకోవాలంటే గతాన్ని త్రవ్వకోక తప్పదు. త్రవ్వకాలలో ఎన్నో పురావస్తువులు బైట పడతాయి. పరిశోధకులు వస్తువులనుంచి వాస్తవాలను రాబట్టుతారు. అందిన దాని ఆధారంతో అందని దాన్ని అందుకోవడానికి యత్నించడం వారి పని. అందుకు ఎంతో సత్యనిష్ఠ అవసరం. తాము అంతకు ముందు ఎంతో శ్రమించి 'కనుగొన్న' విషయాలు వాస్తవాలు కావని తేలినప్పుడు, కొత్త వాస్తవాలు వెలుగులోనికి వచ్చినప్పుడు వాటిని ఆమోదించగల నిజాయితీ పరిశోధకులకు ముఖ్యం.

పురావస్తువులను సేకరించి భద్రపరచడం ఎంత ముఖ్యమో వాటిని శాస్త్రీయ పద్ధతిలో వర్గీకరించి మ్యూజియంలో అమర్చడం అంత ముఖ్యం. పురావస్తువు కథా వస్తువు లాంటిదైతే దానిని సముచిత స్థానంలో అమర్చడం కథనం లాంటిది. కథ ఎంత ముఖ్యమో కథనం అంత ముఖ్యం. అమరిక చక్కగా వుంటే అవగాహన స్పష్టంగా వుంటుంది. కాలగర్భాన్ని చీల్చుకొని వచ్చే వస్తువులు పురాతన గాథలెన్నో చెబుతాయి. ఆ గాథల అధ్యయనానికి మ్యూజియాలే ఆలయాలు.

మ్యూజియంలోని పురావస్తు సంచయాన్ని పరిశీలిస్తే అన్ని దేశాలకు, అన్ని కాలాలకు, అన్ని జాతులకు వర్తించే కొన్ని విచిత్రమైన సామాన్య లక్షణాలు మన దృష్టికి వస్తాయి. ముష్టివాళ్ల నుంచి మహారాజుల వరకు మనుషులందరిలో అందంపట్ల మోజు, అలంకరణప్రియత్వం కనిపిస్తాయి. మహారాజులు, రాణులు మణిహారాలు ధరిస్తే, ముష్టివాళ్లు మట్టిపూసలైనా ధరించాలని ఆశపడతారు. గృహోపకరణాలు అవసరానికి ఉపయోగపడడమే కాదు - అందంగా కూడా వుండాలి. భిక్షాపాత్ర నిర్మాణంలో సైతం అందం ప్రముఖపాత్ర వహిస్తుంది. ఉపయోగం కోసం కాక కేవలం అందం కోసమే తయారయేవి అలంకరణ వస్తువులు. ఎవరి స్తోమతుకు తగినట్లు వారు అందమైన వస్తువులనే సమకూర్చుకోడానికి ప్రయత్నిస్తారు. మహారాజులైతే మారణాయుధాలలో సైతం అందాన్ని కోరుకుంటారు. వారు వజ్ర ఖచిత ఖడ్గాలతో శత్రువులను సంహరిస్తారు. సమాజంలోని అన్ని వర్గాలకు చెందిన ఆభరణాలు, ఆయుధాలు, ఆభరణాలవంటి ఆయుధాలు మ్యూజియాలలో కనిపిస్తాయి.

తమ ఇష్టదైవాలను వీలైనంత అందమైన, ఖరీదైన విగ్రహాలు చేయించి, తమ శక్త్యనుసారం వాటిని అలంకరించి పూజించడం మనుషులందరిలో కనిపించే సామాన్య

లక్షణం. వ్యక్తి ఆరాధన, విగ్రహారాధన వద్దని బోధించిన మహానీయులకు, రాజ్యాన్ని, సంసారాన్ని త్యజించిన సన్న్యాసులకు సైతం బంగారు విగ్రహాలు చేయించడం మనుషులలో సాధారణంగా కనిపించే యింకొక బలహీనత. మ్యూజియాలలో వీటన్నింటిని గమనించవచ్చు. ఇల్లు చూస్తే యింట్లోవారి స్వభావం, ఊరు చూస్తే ఊళ్లోవారి స్వభావం తెలిసినట్లే ఒక జాతీయ వస్తు ప్రదర్శనశాలను చూసి ఆ జాతి స్వభావాన్ని చాలావరకు గ్రహించవచ్చు.

‘నాగరకత’, ‘సంస్కృతి’ అనే రెండు మాటలను సాధారణంగా యించుమించు ఒకే అర్థంలో వాడుతూ వుంటారు. కాని, ఆ రెండూ ఒకటి కావు. నాగరకత ఒక జాతి బాహ్యజీవనానికి సంబంధించినది. సంస్కృతి ఆంతరికమైనది; కళలకు, సాహిత్యానికి, తాత్విక చింతనకు సంబంధించినది. మ్యూజియాలలోని సాంప్రదాయక కళాకృతులద్వారా జాతి సంస్కృతిని కూడా అవగాహన చేసుకోవచ్చు.

విజ్ఞాన సర్వస్వాలు

డా॥ జి. వెంకటరత్నం

నిర్వచనాలు :

నేడు తెలుగులో వాడబడుచున్న విజ్ఞాన సర్వస్వం అనే పదానికి సమానార్థకంగా అంగ్లంలో Encyclopaedia అనే పదం కనిపిస్తుంది. గ్రీకు భాషా పదాలైన Enkykliopaidia అనే రెండు పదాలు కలిసి Encyclopaedia అనే పదం ఏర్పడింది.

ఈ రెండు పదాలకీ అర్థాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి.

Enkyklio = Circle = చక్రరూపమైన

Paidio = of Learning = విద్య లేక విజ్ఞానము

ఈ పదాల అర్థాలను బట్టి చూస్తే విద్యావలయం లేదా విజ్ఞానచక్రం అనే అర్థంలో ఈ రెండు పదాలు కలిసి Encyclopaedia అనే పదంగా ఏర్పడి ఉంటుందని భావించవచ్చు. దీన్నిబట్టి గ్రీకులు Encyclopaedia ను ఒక పద్ధతి ప్రకారం నిబంధింపబడ్డ సంపూర్ణ విజ్ఞానంగా భావించినట్లు తెలుస్తున్నది.

క్రీ.శ. 1538లో ఇలియట్ తన లాటిన్ డిక్షనరీలో Encyclopaedia అనే పదాన్ని నిర్వచిస్తూ “క్రమపద్ధతిలో కూర్చబడిన అన్ని సిద్ధాంతాల సమాహారమే విజ్ఞాన సర్వస్వం” అని చెప్పియున్నాడు.

తెలుగులో వచ్చిన సంగ్రహాంధ్ర విజ్ఞానకోశాలకు ముఖ్యభూమికను నిర్వహించిన ఆచార్య ఖండపల్లి లక్ష్మీరంజనం గారు “మానవుని మనోవికాసానికి, నిత్యజీవితానికి అవసరమయ్యే కళాశాస్త్రాల, ప్రకృతి శాస్త్రాల ఆవృత్తియే విజ్ఞాన సర్వస్వం” అని నిర్వచించియున్నారు.

నేడు వెలువడుతున్న విజ్ఞాన సర్వస్వాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చూస్తే ఆచార్య ఖండపల్లి గారి నిర్వచనం కొంత విపులంగా ఉందనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే విశ్వవిజ్ఞానమంతా అటు కళాశాస్త్రాలలోనో ఇటు ప్రకృతిశాస్త్రాలలోనో అంతర్భవిస్తుంది. మానవుని మానసోల్లాసానికి కళాశాస్త్రాలు దోహదం చేస్తే, అతని సౌభాగ్యానికి,

అభ్యుదయానికి ప్రకృతి శాస్త్రాలెంతగానో తోడ్పడుతున్నాయి.

విజ్ఞానసర్వస్వాలను గూర్చి ఇటువంటివే ఎన్నో నిర్వచనాలు వెలువడి వున్నాయి. ఈ పక్రియ తెలుగులో ఇప్పుడిప్పుడే ప్రచారంలోకి వస్తున్న కారణంగా వీటిని గురించిన చర్చ తెలుగులో అంత విస్తృతంగా కనిపించడంలేదు. కాని పాశ్చాత్య దేశాల్లో విజ్ఞాన సర్వస్వాలు విస్తృత ప్రచారాన్ని పొందుతున్నాయి. సర్వవిషయ విజ్ఞానానికి సంబంధించిన సామాన్య విజ్ఞాన సర్వస్వాలే గాక ఒక్కొక్క శాఖా విజ్ఞానానికి సంబంధించిన విశేష విజ్ఞాన సర్వస్వాలు కూడా వెలువడుతున్నాయి.

ఉదా : Encyclopaedia of Religion, encyclopaedia of Sports etc. కాబట్టి ఆంగ్లంలో విజ్ఞాన సర్వస్వాలను గూర్చిన నిర్వచనాలు విస్తృతంగా వెలువడ్డాయి. వాటిలో కొన్ని :

1. The word encyclopaedia means instruction in the whole circle of learning.
2. A work containing information in all branches of knowledge arranged alphabetically.
3. A work containing information some art of branch of knowledge arranged systematically.
4. A comprehensive, often multivolume reference work containing articles on a wide range of a particular field, usually arranged alphabetically.

ఈ విధంగా విజ్ఞాన సర్వస్వాలకు సంబంధించి ఎన్నో నిర్వచనాలు ప్రచారంలో ఉన్నా, సాహిత్య ప్రపంచంలో నేడు వెలువడుతున్న విజ్ఞాన సర్వస్వాల దృష్ట్యా నేటికినీ కొంగ్రొత్త నిర్వచనాలు వెలువడుతూనే ఉన్నాయి. పై నిర్వచనాలన్నిటిని పరిశీలిస్తే -

“చరా చరా జగత్స్పృష్టిలోని వివిధ పదార్థాలకు సంబంధించిన విషయ సంఘతాన్నంతటిని ప్రమాణపూర్వకంగా సంగ్రహించి క్రమ పద్ధతిలో ఏకత్ర సంఘటింపచేసి ప్రజల కందించడమే విజ్ఞానసర్వస్వం” అని చెప్పవచ్చును.

లక్షణాలు :

విజ్ఞాన సర్వస్వాల నిర్మాణంలో పండితుల అభిప్రాయాల ననుసరించి ఒక ఆదర్శప్రాయమైన విజ్ఞాన సర్వస్వంలో ఉండవలసిన లక్షణాలను మనమీ విధంగా

విశ్లేషించవచ్చును.

1. ఈ చరాచర జగత్తులోని జ్ఞాన, విజ్ఞాన పరంపరనంతటిని ప్రమాణపూర్వకంగా సమీకరించడము.
2. విజ్ఞానాంశాల సమీకరణలో-సాంఘిక వ్యవస్థయొక్క మూలభావాలు, తత్సంబంధమైన విజ్ఞానం ఉండాలి.
3. అన్ని సిద్ధాంతాలను, శాస్త్రాలకు, రంగాలకు సంబంధించిన ఆకరసూత్రాలు ముఖ్యాంశాలు చోటు చేసుకోవాలి.
4. మనం నివసిస్తుండే ప్రపంచాన్ని గూర్చి నిర్దుష్టమైన విజ్ఞానాన్ని వీలైనంత వివరంగా పొందుపరచాలి.
5. ప్రపంచ దేశాల సాధారణ చరిత్రలను వివరణాత్మకంగా రూపొందించాలి.
6. విజ్ఞానానికి మూలాధారాలైన ప్రాతిపదిక సామాగ్రిని, పరామర్శ గ్రంథాలను సమకూర్చుకోవాలి.
7. సమీకరించిన విజ్ఞానాన్నంతటిని క్రమబద్ధీకరించి, అక్షరక్రమంలో నిబంధించాలి.
8. ఈ క్రమబద్ధీకరణ పాఠకుడు తనకు కావలసిన విషయాన్ని సులభంగా పొందేటట్లు ఉండాలి.
9. దీని కవసరమయ్యే వ్యాసానుక్రమణికగాని, పదానుక్రమణికగాని లేదా రెండు ఏ సంపుటానికి ఆ సంపుటంలో పొందుపరచాలి.
10. అనుసూతమైన ఈ విజ్ఞానాన్ని ప్రతిపాదించే విజ్ఞాన సర్వస్వమనే ఉద్గ్రంథం వరుసక్రమంలో సంపుటాలుగా వెలువడాలి.
11. సామాన్య పాఠకునికి సైతం అర్థమయ్యే తీరులో సులభగ్రాహ్యమైన భాషలో రచనలు సాగాలి.
12. ఎప్పటికప్పుడు వస్తుండే నూతన విజ్ఞానాంశాలను పరిశిష్ట గ్రంథాల్లో రూపొందించడం ద్వారా విజ్ఞాన సర్వస్వం పునర్నవీకృతం చేయబడాలి.

ప్రయోజనాలు :

ప్రపంచ భాషల్లో విజ్ఞాన సర్వస్వాలు లేదా విజ్ఞాన కోశాల రచన నేడు ముమ్మరంగా సాగుచున్నది. ఇటీవలి కాలంలో ఇదొక ప్రత్యేక సాహిత్య ప్రక్రియగా కూడా వెలసింది. తెలుగులోను ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వం, సంగ్రహాంధ్ర విజ్ఞానకోశం, ఆంధ్ర విజ్ఞానం, విజ్ఞాన సర్వస్వాలు మొదలైన విజ్ఞాన సర్వస్వాలెన్నో వెలువడినాయి. ఇంకా ఎన్నో రావలసి కూడా ఉన్నాయి.

అయితే ప్రాచీన కాలంలో నేటి విజ్ఞాన సర్వస్వాలలాంటి అకారాదిగా విజ్ఞానాన్ని క్రోడీకరించి ప్రజలకందించే ప్రక్రియలేదు. అంతామాత్రాన ప్రాచీన గ్రంథాల్లో విజ్ఞాన విషయాలు లేవని చెప్పేందుకు వీల్లేదు. వేదాలు, భారతాది ఇతిహాసాలు, పురాణాలు, కావ్యప్రబంధాల్లో అంతర్లీనంగానో, అనుషంగికంగానో, సందర్భానుసారంగానో, మన పూర్వులు శాస్త్రాద్యనేక విజ్ఞాన విషయాలు నిబంధించి యున్నారు. అంటే ఆనాటి విజ్ఞానాన్నంతా తమ గ్రంథాల్లో భద్రపరచి రాబోవు తరాలవారికి దాన్ని అందించే ప్రయత్నం మన పూర్వులు చేశారన్నమాట. ఆనాడు వాటికి విజ్ఞాన సర్వస్వాలు అనే పేరులేకున్నా, నేటి విజ్ఞాన సర్వస్వాలు చేసే పనే అవి కూడా కొంతలో కొంతవరకు చేస్తున్నాయి. కాబట్టి వాటిని మన ప్రాచీన విజ్ఞాన సర్వస్వ లక్షణాలున్న గ్రంథాలుగా చెప్పుకోవచ్చును.

ప్రాచీన వాఙ్మయంలో వేదాలను సంహితలని వ్యవహరించడం కలదు. ఋక్సంహిత, భారతసంహిత, మొదలైన సమాసాలలో సంహిత అనే పదం కనిపిస్తుంది. సంహిత అంటే సంధింపబడింది లేదా నిబంధింపబడింది అనే అర్థాలు కనిపిస్తున్నాయి. దీనిని బట్టి అనేక విషయాలను ఏకత్ర సంధింపచేయడం, లేదా నిబంధించడమే సంహిత లక్ష్యమని తెలుస్తుంది. నేటి విజ్ఞాన సర్వస్వాల లక్ష్యం కూడా ఇదే కాబట్టి నాటి సంహితలు, నేటి విజ్ఞాన సర్వస్వాల ప్రయోజనాన్ని కొంతవరకు నెరవేరుస్తున్నాయని చెప్పవచ్చును.

న చోర హోర్యం, న చ రాజహోర్యం
 న భ్రాతృ భాజ్యం, న చ భారకారీ
 వ్యయే కృతే వర్థత ఏవ నిత్యం
 విద్యాధనం సర్వధన ప్రధానమ్ ॥

విద్య అనే ధనం దొంగలు అపహరించలేరు. ఏ ప్రభుత్వమూ లాగుకోలేదు. అన్నదమ్ములు పంచుకునే అస్త్ర కాదు. మోసేవారికి బరువు అనిపించేది కాదు. ఈ ధనం ఖర్చు చేసిన కొద్దీ పెరుగుతుంది. అందుకే విద్యాధనానికి సాటిరాగల ధనం లేదు.

పరోపకారాయ ఫలంతి వృక్షాః
 పరోపకారాయ వహంతి నద్యా
 పరోపకారాయ దుహంతి గావః
 పరోపకారార్థమిదం శరీరమ్ ॥

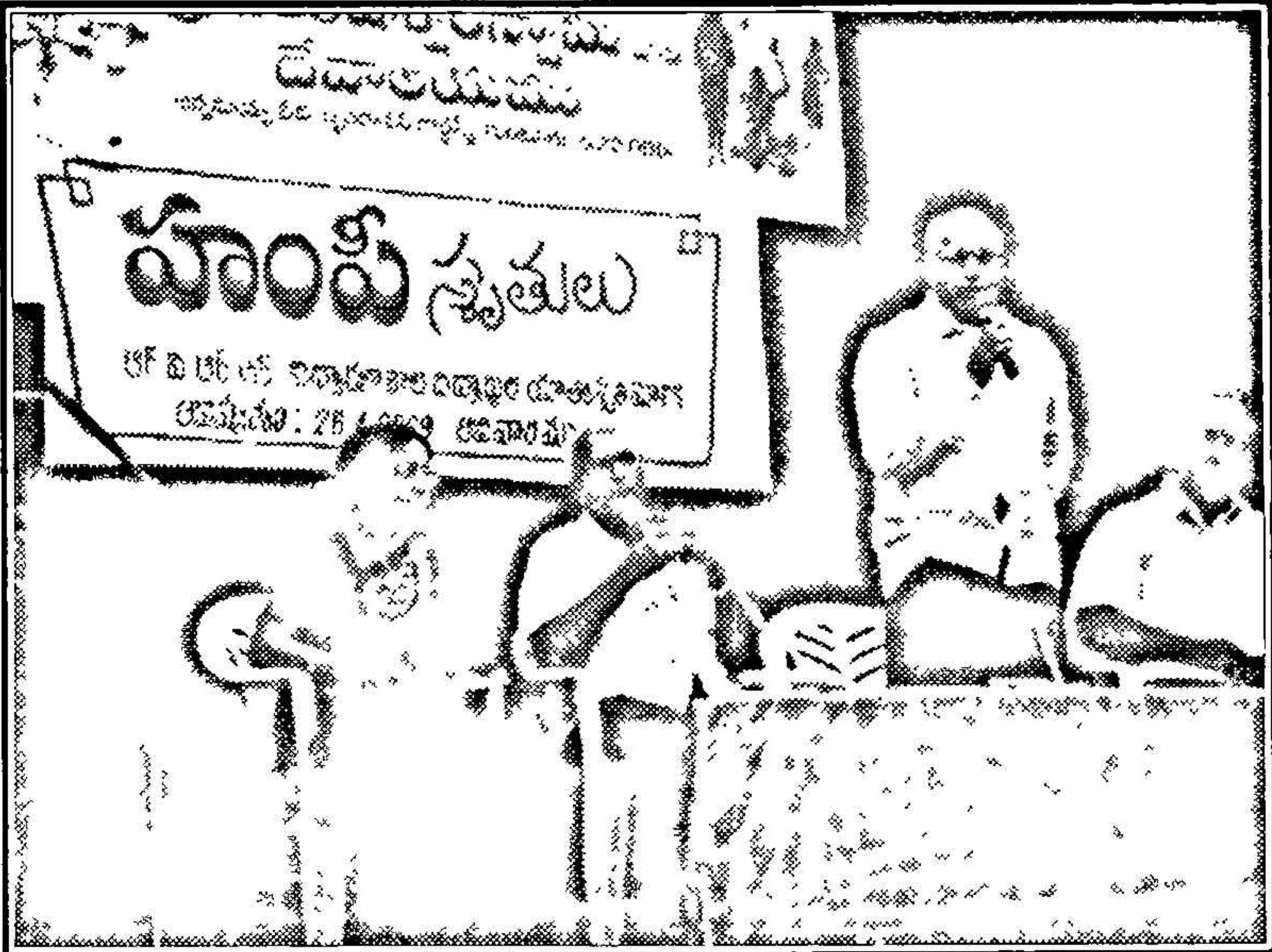
చెట్లు తమ పండ్లను తామే తినవు. నదుల్లో ప్రవహించే నీరు అవి తాగటం కోసం కాదు. అవు పాలు ఇచ్చేది పరుల కోసమే. ఎవరూ అర్థించకుండానే ఇవన్నీ ఇతరుల కోసమే ఆయా సంపదలను ఇస్తున్నాయి. అంటే ఈ శరీరం పరోపకారం కోసమే ఉపయోగపడాలి.

మాతా శత్రుః పితా వైరీః
 యేన బాలో నపారితః
 నశోభతే సభామధ్యే
 హంస మధ్యే బకో యథా ॥

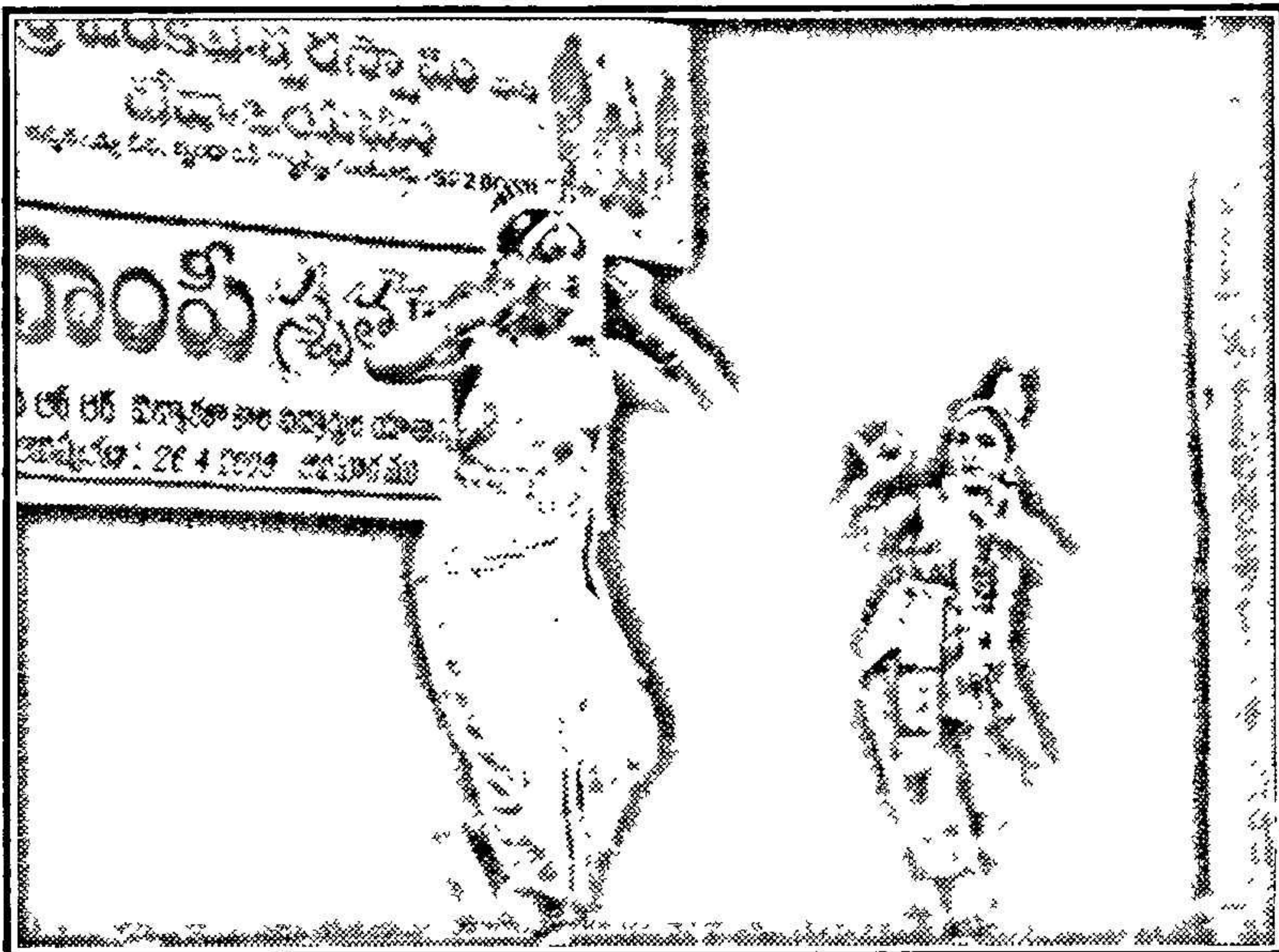
పిల్లల చదువు సంధ్యలు పట్టించుకోని తల్లిదండ్రులు వారి పాలిట శత్రువులు. అటువంటి తల్లిదండ్రుల కారణంగా చదువు నేర్వని పిల్లలు నలుగురి మధ్య హంసల్లో కొంగలాగా అపహాస్యం పాలవుతారు.

సంసార కటు వృక్షస్య
 ద్వే ఫలే హ్యమృతోపమే
 కావ్యామృత రసాస్వాదః
 సంగతి స్సజ్జనైస్సహ ॥

ఈ జగత్తులో జీవనం చేదైన చెట్టులాంటిది. ఐనా దానికి అమృతంలాంటి రెండు మధుర ఫలాలున్నాయి. అవి కావ్యామృత రసపానము, మంచివారితో స్నేహము. ఈ రెండింటి వలన జీవనం సుఖమయమవుతుంది.

విద్యార్థుల యాత్రాస్మృతుల సంకలనం “హంపీ స్మృతులు” గ్రంథావిష్కరణ సభ : 26-4-09
డా॥ గుడివాడ ప్రభావతి, డా॥ కొండబోలు బసవపున్నయ్య, శ్రీ గద్దే మంగయ్య, డా॥ భూసురపల్లి వెంకటేశ్వర్లు

ఆవిష్కరణ సభలో కృష్ణలీలలు నృత్యరూపకం
యశోదగా అజయ్ కుమార్, కృష్ణుడిగా సాయికృతి

ఉపాధ్యాయుని విఘ్నాలు
 లక్ష నక్షత్రాల మోటలు
 శోటి జలపాతాల పాటలు
 శతశోటి సముద్ర తరంగాల మ్రోతలు

మనమ ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావర్తిక

పుస్తకం పంఖ్య	LPSA101M121
పుస్తకం పేరు	పాఠాచర
తారీఖు	14 March 2025
ముందు లెక్క	yes
వెనుక లెక్క	yes
మొత్తం పేజీలు	37
పెద్ద సైజు పేజీలు	No
ఖాళీ పేజీలు	No
లేని పేజీలు	No
శరూరు చేసినది	P. Jagannatha
పేజీలు విడదీసినది	P. Jagannatha
ప్యాన్ చేసినది	akshaya
పరీక్ష చేసినది	THASIN
పేజీలు పరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
పరిస్థితి	good